

SIBENSKI LIST
ANA BEČIR ŠIŽGORIĆ
GB "JURAJ ŠIŽGORIĆ"
59000 ŠIBENIK

POSTARNA PLAGENA
kod pošte 58000 Split
T I S K A N I C A

»KRIVI« SU SVETCI I KRALJEVI JER SE NISU PRIKLJUČILI NOB-u

NAZIVI
ULICA
I TRGOVA

Šibenska komisija za preimenovanje naziva ulica i trgova predložila promjenu naziva nekoliko ulica, o čemu će konačnu odluku donijeti Općinska skupština nakon popisa stanovništva. Prva se započelo sa starim gradom, te je predloženo da se Ulici 12. kolovoza 1941. godine vrati nekadašnji naziv — Ulica kralja Tomislava...

STRANICA 5.

MODNI
KLUB U
ŠIBENIKU:

Škola za manekene

Lani u listopadu započeo je s radom Modni klub u Šibeniku. Sustavom tečajeva u trajanju od dva mjeseca, šibenski osmoškolci i srednjoškolci imaju priliku naučiti osnove manekentstva. Želja osnivača i organizatora jest da do ljeta stasa grupa koja će raditi samostalno

STRANICE 6-7.

INTERVJU

SLAVKO LEMAC, maličar

ŽENA NIKADA NEĆE POSTATI MUŠKARAC

•Poštivali nekog, darivati se nekom potrebno je 'urediti' sebe prvenstveno u psihičkom smislu. I kad čovjek 'uredi' sebe, kad se sva životna previranja slegnu, kad stekne izvjesnu dozu onog što zovu životnim iskustvom, neminovno je da će osjetiti potrebu za jačim sigurnijim, svrshodnijim načinom življenja. Potrebu za vlastitom obitelji. •

STRANICA 3.

Biti ili ne biti — koliko god je «otrcano» i upotrebljavano tamo gdje i ne treba, za vječitašnji košarkaški nastup -Šibenke- u zračnoj dvorani «Bilmišće» gotovo da nema drugog naslova. Eventualni uspjeh Šibenčanima bi otvorio vrata spasa, dok poraz donosi sa sobom «more kombinacije» s vrlo malim šansama. Naopomena radi (a može biti i te kako važna) Zeničani su na Bardićkinu (na slici je detalj s te utakmice) poraženi sa 3 poena razlike.

Osjećaji su specifična vrsta potrošne robe. Čovjek (pojam koji označava vrstu, a ne muško od vrste op. a) mora ih tolerirati, patronizirati, psihoanalizirati. Osobito kad ih gubi naspram osobe suprotna spola.

Toliko toga znam o ljubavi. I ništa ne znam. Moje poimanje ljubavi već godinama nije evoluiralo. Još uvijek vjerujem da ne postoji recept za dugu i sretnu ljubav, ali me nešto tu iznutra, tjera da vjerujem u Filomona i Baukida. Vjerujem da ljubav odlazi jest sve ono što se o njoj piše, piše ili nam se servira u vidu srdcedrapajućih filmova s jeftinim efektom sretnih završetaka. Zato se mnogi prema ljubavi i odnose s toliko cinizma.

Teoretski toliko toga znam o ljubavi. Ali mi praska, uredno, od slučaja do slučaja, uneredi znanje. Ne očajavam jer je to uvijek tako. I ne samo u ljubavi.

Mnoge od mojih znanica već su poodavno udale. A ja o braku blage veze nemam. Ni ta me spoznaja ne zabrinjava. Tek o svecima teoretiziram što bi to trebalo biti, ili jest, brak. Znači li to zvanično se vezati za nečije lice zauvijek? Svjesni da će se to lice ponekad iskriviti u bolnu grimasu? Znači li to izgubiti slobodu samo što se o tome ne razmišlja kao o gubitku, jer se u zamjenu dobiva toliko mnogo? Vezuje li se dvoje ljudi zbog pohlepe za sigurnošću utražena osjećajem posjedovanja? Postaje li to čuvstvo ljubavi vjedi-menzionalno ozvaničenjem pred Bogom ili mati-čarom?

Bog mi sasvim je izvjesno, neće odgovoriti. Da pokušam s matičarom? Ako ništa drugo ono razgovarati. Mogla bih i s Bogom, ali pretažno bih je pričala (i pitala i odgovarala) pa bi u krajnjoj in-stanci to regulirali kao monovier, vama nezanim-ljiva mahom sentimentalna bulažnja. Ostaje, dakle, matičar.

Gospodin Slavko Lemac sedamnaest godi-na radi na Knjizi vjenčanih. To je onaj kojem, nje-ženi, da svoju ljubavnu vezu uokvirite u brak, na pitanje -da li vi taj (ta i ta) uzimate tu i tu (tog i tog) - ima znate vi kako to funkcionira? gotovo oduzati od uzbuđenja odgovorila sa DA (i DA).

LEMAC: Posao matičara je činovički rutinski posao koji ponekad usudio bih se reći, prelazi u dosadu. Iste rubrike, isti propisi, ali različiti su ljudi i to me veseli. Često u šali običavam reći da bi matičar trebao znati samo čitati i pisati. Zakoni se daju naučiti, a sve drugo je praksa.

»Morati« — poprilično rastezljiv glagol

Š.L.: Ne čini li Vam se da i u pitanju braka postoji neke neodređene politike. Recimo, neki su radikalni liberalizacionisti skloni razaranju In-stitucije braka. S jedne strane, dakle, imamo one koji postavljaju zakon po kojem se ljudi -moraju- vjenčavati, i njihovog se pritiska, kao, lagano oslobademo. S druge strane imamo one koji kažu da brak sam po sebi nije potreban. Meni se kao budućoj potencijalnoj -udavači- (?) čini poprilično nepamtno tražiti a jedne k drugoj strani i obrnuto. Međutim, iskustva tuđih brakova tjeraju me da se podržavam u zabludi kako sredina ipak mora postojati.

LEMAC: Mogao bih govoriti kao činovnik, kao osoba čija je profesija usko povezana s brakom, i kao običan građanin koji razmišlja o svim stvarima u životu, pa i o braku. Uostalom oženjen sam čovjek. Glupost je tvrditi da brak nije potreban, i povjesni pokušaji da se pokaže kako institucija braka nije neophodna pokazali su se kao čisti promašaji. Brak je potreba ljudi, osnova zdraveg društva. Što se tiče onoga -morati- se vjenčavati, rekao bih da je taj glagol poprilično rastezljiv. Dakle, ne treba ga doslovno shvaćati kao Imperativ -morati- se vjenčati jer to više-manja svi rade, već -morati- jer je to u redu, jer osjetiti stanovitu, i ljudsku potrebu za tim. Kao matičar mogao bih reći da se odlučuje na brak svrstati u tri skupine, najveći je, svakako, broj onih koji u takvu zajedni-cu stupaju iz ljubavi. Drugu skupinu čine oni koji se uz određenu dozu ljubavi, vezuju iz potrebe. Recimo da su to oni koji su iz raznoraznih okol-nosti ostali bez bračnog druga, ili su se eventualno razveli, a u svakom slučaju žele ponovo za-razvesti, i u svakom slučaju žele ponovo za-obitelji. Treći bi bili oni koji se žene ili udaju iz interesa. Nerijetko sam svjedokom upra-vo takvih brakova. No, bez obzira na sve, brak jest savršeno, kruna zajedničkog življenja udvoje. Ovdje je sve lakše. Istinska je sreća u braku, u obitelji. Ja mogu biti zadovoljan poslom, druš-tvom na poslu, ali ako nemam zadovoljstva u ob-itelji, tada je sve uzalud.

Š.L.: Znači li to da za dvoje ljudi realitnog spola koji pokušavaju trajno živjeti zajedno ži-vot ponekad mora biti neugodan, ali da isto toll-ko neugodno može biti živjeti a djetetom, rodi-teljima, prijateljima, ili u krajnjem slučaju sam?

LEMAC: Da. Normalno je da se čovjek, kad za to dode vrijeme, trajno veže za nekog i da tu svo-ju vezu ozvaniči. Normalno je i to da će u tom braku dolaziti do izvjesnih, većih ili manjih nesug-lasica, kao i da će se one s više ili manje uspjeha prevladati.

Potrebno je »urediti« sebe

Š.L.: Što bi trebalo značiti da su neki krivo procijenili vrijeme. Kako da čovjek zna da mu je -dobro- vrijeme, da bude siguran u ispravnost svoje procjene?

LEMAC: Obično kažu -nebaš sam pravu oso-bu-. Da li je to osoba ona koja ima malo ljepši nos, ili je u cijelosti malo ljepša ili ružnija, relativ-na je stvar. Fizički je izgled važan ali ne i presu-dan. Pošivati nekog, danvati se nekom potrebno

ŽENA NIKADA NEĆE POSTATI MUŠKARAC

SLAVKO LEMAC,

MATIČAR

»Često slušam mišljenja po kojima bi žena trebala biti ravnopravna s muškarcem, nerijetko se spominje i to famozno ispomaganje ženi pri obavljanju kućanskih radova. Nemam ništa protiv toga, ali glupo bi bilo da to postane pravilo. Ako moja žena razmišlja na način da je degradirana zbog toga što kuha i pere, a ja to ne činim, onda nešto nije u redu, ili s moje, ili s njene strane.«

je -urediti- sebe prvenstveno u psihičkom smislu. Kad čovjek -uredi- sebe, kad se sva životna pre-viranja slegnu, kad stakne izvjesnu dozu onog što zovu životnim iskustvom, neminovno je da će osjetiti potrebu za jednim sigurnim, svrsishodni-jim načinom življenja. Potrebu za vlastitom obite-lli.

Š.L.: Brak (ili nešto malo manje pravno ure-deno a u biti isto) će, dakle, trajati sve dok se ljudi koji ga smatraju trajnom institucijom ne pojave u uvjerljivim argumentima: »Evo, u uspo-redbi s ovom solucijom života udvoje brak je trajnija solucija.«

LEMAC: Po definiciji, brak je na zakonu za-snovana zajednica muškarca i žene. U protivnom govorimo o vanbračnoj zajednici koja se kako stoji u zakonu, u nekim slučajevima izjednačava s brakom, ali to u praksi gotovo da i nema primjere. Mnogi pitaju što je to više što veže ljude na-akon što se potpišu u matičnu knjigu vjenčanih. U prvom redu, naglasio bih da se brak bazira is-ključno na volji dviju osoba da žive zajedno. Iz tog života udvoje proizlaze i različite potrebe: reguliranja određenih socijalnih i ličnih pitanja, kao što su dječji dohodak, mirovina, pravo na stan i tako dalje da ne nabrajam. Ako nisl bio u braku kako dokazati da si s nekim toliko i toliko godina živio i da ti, primjerice, taj stan nakon razvoda, ili smrti bračnog sudruga pripada. Ukratko, nema teoretskih šansi da brak kao institucija prestane egzistirati, barem ne na ovim prostorima.

Brak kao životna vrijednost za sva vremena

Š.L.: Čini mi se da pomalo gubimo tradiciju po kojoj je nekeav status uključen u to što je netko majka, kao da ta tradicija počinje lagano postati. S druge strane procesom tzv. emanci-pacije žena, općenito govoreći, postoji sklonost po kojoj materijalno altruizane djevojke odlučuju imati djecu bez muža. Takve tanjila vremenom sve više dolaze do izražaja. U koliko mjeri, i da li uopće, ugrožavaju instituciju braka?

LEMAC: Danas ljudi više žive u izvanbračnim zajednicama i navodno je brak ugrožen takvim načinom života u dvoje. Ja naprotiv mislim da su takvi slučajevi potvrda u korist bračne zajednice i rad

Kako sam neko vrijeme vodio knjigu rođenih, ner-jetko sam se susretao sa ženama-koje su dolazile upisati svoju vanbračnu djecu. Sve su se mahom izjašnjavale u stilu -šio će meni muž, dobro mi je i ovako samostalna sam, priznao bi on meni dje-te, ali ja neću - Kasnije bi, naravno udavši se za nekog drugog, tražile od djetetova oca da im dije-ite prizna. Ne razmišlja čovjek isto u različitim raz-daljinama života. Nisi se u svim društvima razmiš-lja isto. Ono što je za neke progresivno, za druge nije i obrnuto. Što se samih žena tiče proizlazi da zbog egzistencijalnih problema osjećaju veću potrebu za čuvanjem posla nego za čuvanjem i odgajanjem djeteta. Normalno bi bilo da čovjek (kao muško od vrste op. a) ima primanja dostatna za održavanje svoje obitelji, a da žena unutar obi-telji ostvaruje taj nekakav status kako žene, tako i majke.

Ne mislim da bi time bile degradirane. Često slušam mišljenja po kojima bi žena trebala biti ravnopravna s muškarcem, nerijetko se spominje i to famozno ispomaganje ženi pri obavljanju kućanskih radova. Nemam ništa protiv toga, ali glu-po bi bilo da to postane pravilo. Ako moja žena razmišlja na način da je degradirana zbog toga što kuha i pere, a ja to ne činim, onda nešto nije u redu, ili s moje ili s njene strane. Žena nikada neće postati muškarac ako ni zbog čega drugog nego zbog fizičkih predispozicija. Ali zato ona ima neke druge osobine, neke druge vrijednosti koje trebamo poštivati, i koje je na kraju krajeva čine onim što zovemo ženom. Želio sam reći da će se bez obzira na te procese koji se odvijaju u razvi-jenim društvima kao posljedica većeg životnog standarda, ljudi, u principu, uvijek vraćati onim -za sva vremena- životnim vrijednostima od kojih i brak jedina. Ostale su moral poštenje, red i rad.

»Ako se život shvati kao uživanje, neminovno je da se čovjek razočara. Jer život nije pjesma, ali nije ni trpljenje. Život je ono nešto između. Za život se treba izboriti. Ista je stvar i sa brakom. Od njega se treba bježati, naprotiv, ali za kvalitetan se brak treba izboriti.«

»Stare cure« lakše podnose samoću

Š.L.: Prije mnogo godina nakon proučavanja objavljenih na institutu za istraživanje mentalnih bolesti u Berkeleyu u Kaliforniji, istraživačka je grupa izjavila da bi -u skladu s popularnim shvaćanjem da je brak trijumf žene, a poraz muškarca, bilo očekivati da su uravnoteženiji oni muškarci koji su izbjegli brak, od onih žena koje se nisu udale, ali nalezli su pokazali suprotno. - Osobno nisam čula da su slična istraživa-nja provedena na ovim prostorima, ali ipak se u narodu uvrstilo mišljenje po kojem neudate žene lakše podnose taj samečki život za razliku od neoženjenih muškaraca kojima otkao -teže pada-.

LEMAC: Nemali je broj, u našoj sredini onih koji su željeli zasnovati bračnu zajednicu, ali im to što iz subjektivnih, što iz objektivnih razloga nije uspjelo. Svim tim ljudima bilo muškarcima ili že-nama podjednako je teško. Istina je da većina misli da je takvim ženama stanj curama kako ih običavaju nazivati, samoća u izvjesnoj mjeri pod-nošljivija, nego muškarcima, starij momcima i mene često ljudi na ulici pitaju da li se udala ova ili oženo onaj, a riječ je o udovici, udovcu, razve-denoj ženi, u svakom slučaju starijoj osobi. Ako im potvrdno odgovorim obično, ako se odnosi na nju, reagiraju sa -Pa što joj je to trebalo ratova-rila sebi brigu na leđa, a mogla je mimo provesti starost-, a ako se odnosi na njega kažu: -Dobro je što se oženio- To je jednostavno tako. U sva-kom slučaju i to je još jedna potvrda da je brak sistem vrijedan očuvanja. Ti kasno sklopljeni bra-kovi dovoljno govore u prilog takvom stavu.

Dijete »na putu« — brak iz ljubavi

Š.L.: A rano sklopljeni brakovi, nerijetko uvje-tovani blagoslovljenim stanjem bolje polovica novoporočenih bračnih sudrugova isto tako ner-jetko završavaju brakorazvodnim parnicama, željom za bijegom. Ako se stvari i ne rješavaju pravnim putem, ako se dakle ostane, čovjek se, pretpostavljam, -ždere-, nanosi bol i sebi, ali i onom drugom koji se ne može pretvarati da ni-šta ne primjećuje.

LEMAC: Danas je, istina je, više od devedeset posto žena trudno prije braka. To je činjenica ko-ju ne bih želio komentirati. Ali to dijete -na putu- nije jedini razlog što se oni vjenčavaju. Da se nisu voljeli dn toga ne bi ni došlo. Tvrdim dakle da su ti brakovi sklopljeni iz ljubavi. To što neki od njih nisu dovoljno sazreli, pa nakon stanovitog vreme-na dolazi do zabludjenja, nesuglasica, svada, ili u najgorem slučaju razvoda braka, druga je stvar. Nekoć je bilo normalno da se ljudi ožene pa da potom stvaraju obitelj. Danas se redoslijed obr-nuo, ali je svrha ostala ista. Svakodnevno mi do-laze mladi ljudi koji se vole i žele tu svoju ljubav -okruniti- brakom, iako sam naglašavam samo činovnik i stoga možda nemam pravo suditi, ipak, iz ponašanja tih ljudi, u momentu mi se učini da znam kakav će, po prilici taj brak izgledati. Ner-jetko se ne začudim kad nakon određenog vre-mena dobijem presudu o razvodu braka. Ali, veći-na tih, uvjetno kazano, rano sklopljenih brakova uspije.

I još bih ovdje spomenuo da u Zakonu o bra-ku i obiteljskim odnosima postoji pravilo da od dana prijave do dana vjenčanja mora proći najma-nje trideset, ali ne duže od četrdeset pet dana. Tu je osim onih praktičnih momenata, da se stranke priprema, da donesu papira, da ormisle tu svoju svadbu, prisutan i jedan čisto psihološki momenat. Prijavlivanje na vjenčanje dovodi stranke u situ-aciju da malo dublje razmišljaju o sebi i toj potrebi zajedničkog življenja. Tako da mi godišnje imamo desetak vjenčanja koja se nisu obavila jer su stranke u tih mjesec i pol dana odustale, shvativši da su, ne znam, prenašli, ili, krivo procijenili vri-jeme.

Život je ono nešto između

Š.L.: Dakle da završimo ovaj razgovor riječi-ma Shulamith Firestone koja kaže da: svatko bježi od braka, ali svatko u njemu završava. Brak općenito nije neatraktivniji od samog života, zar ne?

LEMAC: Jednom je jedan pomorac rekao -da na kraju mjeseca ne primim 3000 dolara život mi ne bi vrijedio ni jednog centa-. Dakle, ako se život shvati kao uživanje, neminovno je da se čov-jek razočara. Jer život nije pjesma, ali nije ni trpljenje. Život je ono nešto između. Za život se treba izboriti. Ista je stvar i sa brakom. Od njega se treba bježati, naprotiv, ali za kvalitetan se brak treba izboriti.

KAMEN SPOTICANJA -JEDNA MARKA

VODOOPSKRBA

Stanovnicima zapadnog dijela općine, posebno onima na otoku Murteru i u Pirovcu, trebao bi se do početka ove turističke sezone ostvariti dugogodišnji san — dobiti će potrebne količine pitke vode. Svi uvjeti za to su stvoreni, radovi na izgradnji vodovoda od industrijske zone Vodica do Ivinja su počeli, a prema riječima stručnjaka iz poduzeća »Vodovod« redovno i po planu teku radovi na izgradnji vodovoda od vodosprema Most do Vodica. Ova investicija dijelom je nazvana i političkom, s obzirom na posljedice koje se mogu javiti ako slavine na otoku Murteru i u Pirovcu i ovog ljeta budu »suhe«!

Formula za financiranje izgradnje vodovoda zapadnog dijela općine i osiguravanja dodatnih količina pitke vode tamošnjem stanovništvu je pronađena. Ovog ljeta murterske i pirovačke slavine neće biti suhe — kategorički tvrde članovi Odbora za izgradnju zapadnog vodovoda kao i općinske vlada. Novac će osigurati oni koji vodu trebaju, plaćajući njenu tržišnu cijenu a pravom tržišnom konkurencijom izborom najpovoljnijega a ne najjeftinijeg izvođača radova, vodovod bi u roku morao biti izgrađen.

Priprema izgradnja novog vodovoda u zapadnom dijelu općine, međutim, nisu prošle bez problema, s jedne strane zbog odluke da svi potrošači na tom području plaćaju jednu njemačku marku više po kubiku potrošene vode i to u narednih pet godina, a s druge zbog toga što je izabran skuplji izvođač radova nakon čega su uslijedili protesti nekih koji su iz »igre« isпали. Na kraju, sumnje su ipak otklonjene!

»Samodoprinos« bez referenduma

Sve je počelo Odlukom Odbora za izgradnju zapadnog vodovoda, koji djeluje već deset godina, da odbaci kako kaže njegov predsjednik Rajko Čuzela-Papata, »ranije prihvaćene metode koje su se temeljile na socijalističkim procjenama imale notu subjektivizma u određivanju participacije pojedinih potrošača — društveni sektor privatnih ugostitelja, obrtnika — i bile osuđene na propast«. Odbor je sada »promijenio ploču« uvodeći u igru tržište i tržišne postulate. Utvrdio je tri neophodna uvjeta — zapadni vodovod mora predstavljati jedinstvenu tehničko-tehnološku cjelinu, kubik potrošene vode mora biti tržišno vrednovan i jedina mjerljiva veličina a povećana cijena vode za 1 DEM za tamošnja potroša-

če osnovica je financiranja tog kapitalnog vodoopskrbnog objekta. Sve je dakle podređeno jednom cilju — stanovnici Murtera i Pirovca ne smiju više u ljetnim mjesecima žediti a to ima i svoju cijenu! Plaćali su je i do sada ali bez dugoročnog i značajnijeg učinka. Novcem kojim su sve ove godine plaćali dovoz vode sa cisternama mogli su izgraditi kilometre novog vodovoda. Samo u prošloj sezoni autocisternama dovezeno je na područje Murtera i Pirovca oko 54 tisuća kubika vode za što je plaćeno 572 000 DEM.

Izgradnjom vodovoda od Vodica do Ivinja neće se istina do kraja riješiti problem opskrbe pitkom vodom tog područja jer je to tek prva faza izgradnje kapitalnih vodoopskrbnih objekata ali će se izbjeći dosadašnja praksa i da tamošnji potrošači tokom sezone imaju vodu svega pola sata dnevno ili je uopće nemaju. Ta prva investicija koštat će nešto više od četiri milijuna njemačkih maraka a financirat će se dodatnom cijenom vode koju će žitelji zapadnog dijela općine plaćati u narednih pet godina. Na taj način prikupit će se 10 milijuna DEM pa će se »ostatak« utrošiti na poboljšanje ili izgradnju drugih dijelova vodoopskrbne mreže čime će se osigurati više određene nego dovoljne količine pitke vode na šibenskom »zapadu«.

Iako je riječ o svojevrsnom samodoprinosu, Odluku o njegovu uvođenju mještani nisu donosili referendumom. Ocijenjeno je da je dovoljna Odluka Skupština tih mjesnih zajednica. Tamošnje stanovništvo ne protivi se tomu i pripremni su sve učiniti samo da im »dode« voda. »Plaćat ćemo vodu koliko košta da košta, kaže Murterin Tomislav Pirija, samo da je dobijamo. Neka oni samo to izgrade i neka ovog ljeta nema redukcija a za sve drugo ćemo lako.« »Mogli su se toga i prije siliti — kaže njegov sumještatinin Slipe

R. Čuzela-Papata

A. Grubelić
Kopa se neprekidno

Mudronja — dodajući kako je za dva apartmana izgradio dvije »gušterne« i četiri puta mijenjao hidrofor — za te sam novce moga, kaže, napraviti 50 metara vodovoda da je od zlata a i tako i svako od nas — »Žrtvovali smo do sada sve pa ćemo i još i jednu marku po kubiku — ističe Neda Mudronja — samo da ove sezone imamo obilato vode, a ne da je imamo jedan sat pa i manje. Na takav odaziv vjerojatno su računali i oni u Odboru za izgradnju zapadnog vodovoda kada su ocijenili da je za dodatno povećanje cijene vode dovoljan priustanak skupština mjesnih zajednica«. U radu našeg Odbora, kada je donesena Odluka o tomu, kaže Papata — Čuzela — sudjelovali su predstavnici svih mjesnih zajednica zapadnog dijela općine kao i vijećnici u Skupštini općine i svi su dali priustanak da se ide na takav model financiranja.

Najpovoljnija, a ne najjeftinija

Ali ipak sve ne ide glatko! Zbog takve odluke prosvjeduju mjesne zajednice Zlana, Prvić Luka, Prvić Šepunna i Zaton jer ni u kom slučaju ne žele prihvatiti ta dodatna izdavanja. Vode za sada kažu njihovi predstavnici imaju dovoljno, a osim toga nije je pretežno o stanovništvu koje živi od mirovina, ne bavi se turizmom i nemaju od čega izdvajati. O tom samodoprinosu za vodu dako se ne izjlašavaju niti Vodica ni Skupština te Mjesne zajednice ne želi bez suglasnosti zbora mještana donijeti takvu odluku posebno zbog toga što već čuju glasove protiv tog izdvajanja. Vodica ni su vrlo kasno kaže Šime Soda, predsjednik MZ Vodice, saznali da bi i oni trebali sudjelovati u financiranju izgradnje zapadnog vodovoda ne vide niti tog razloga, smatraju da bi pošto su najveći potrošači vode, oni u tom slučaju napíše novca dali a ništa ne bi dobili. Članovi Odbora, prema riječima R. Čuzela-Papata, samo su uvjetno uvrstili u ovaj projekt doprinos stanovnika Prvića i Zlarina jer oni ulaze u tehničku i tehnološku cjelinu zapadnog vodovoda, ali mogu prihvatiti njihovo odustajanje. Međutim, iz financiranja ni u kom slučaju ne mogu isključiti Vodice, vjeruju da će oni sami shvatiti to i uvažiti. Financijski plan je napravljen prema optativnim pokazateljima o potrošnji vode za svaku mjesnu zajednicu posebno: prvo čini je da će se godišnje ubrati dva milijuna njemačkih maraka i na tome leži čitava investicija i toliko sredstava mora biti »ubrano«.

Početak izgradnje prve faze vodovoda bio je međulim medu broj pograben, ne toliko zbog značaja već zbog »slučajne« stvoren glade izbora izvođača. Posebna općinska komisija koju čine Zvonko Zaja, Rajko Čuzela, Stanislav Zajc, Ante Grubelić i Mančić među 15 ponudaba koji javile ne pozivni natječaj izabrali su valno šibensko poduzeće »Dalmacija«. Uslijedio je međutim izbor poduzeća »Etruska« i stupio Gradbeženjenjega koji su smislili su dali prihvatljiviju ponudu i 1. i 2. jeftiniju — prvi za 320 000 DEM a drugi za čak 600 000 DEM. Prvićnici vodičke »Etruska« uvjereni su kako kažu neregularno odabir igre a na taj posao su čitavo obdru uputili su prosvjed i izjavili vodstvu i savjetima mjesnih zajednica zapadnog dijela općine novac izdvajali. Htjeli su i među njima, tako naglašavaju upozorit i da će zbog nečije samovolje vodu čitati skuplje nego što bi trebalo.

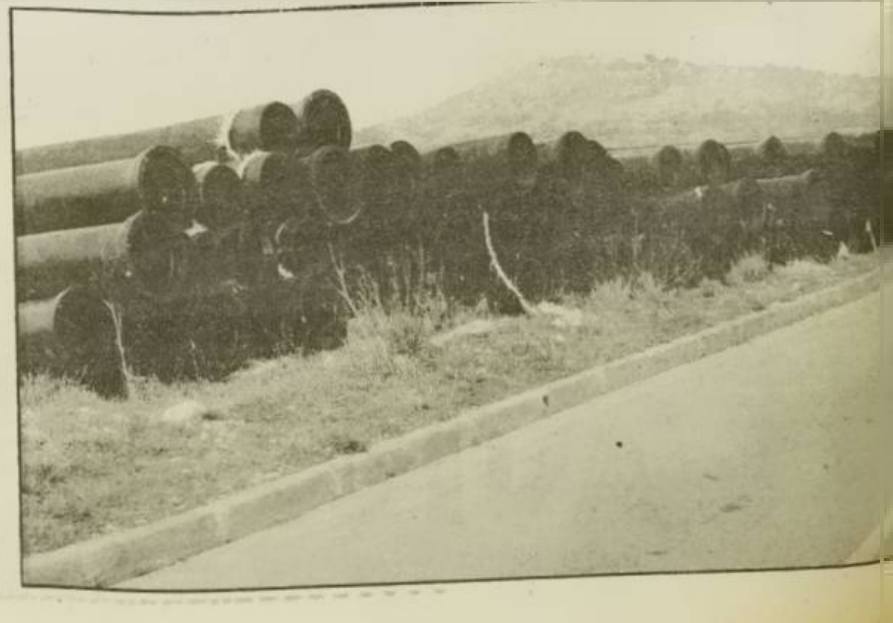
— Mi smo ponudili kredit a i materijal na rok od tri godine i nanciranje radova na rok od godinu a uz to smo bili jeftiniji od »Dalmacije«, kažu u »Etruski« istina mogli doći na posljednji razgovor nego je Komisija konačno odabrala vođača jer su nas kasno pozvali smo spriječili. Ali o tomu sve je jestili direktora »Vodovoda« Jaska nećta, on nam je rekao da moramo ići i 8. ožujka i da neće biti kasno kada smo došli ra dogovoreni nak rečeno nam je da je Odluka sena i da je sve završeno.

Takve javno izrečene tvrdnje i pobudu sumnju u ispravnost Komisije za izbor najboljeg izvođača i kod općinskog rukovodstva nakon iscrpnog izvještaja i obrazloženja zbora »Dalmacije« sumnje su otklonjene a općinski pohvalila je Komisiju za pošten i jasan rad.

— Uz uvjete koji su bili utvrđeni čajem mi smo — kaže Stanislav Član Komisije za izbor izvođača bora za izgradnju zapadnog vodovoda — tražili i dodatne uvjete. Tražili da budući izvođač radova mora biti plaćanje na početak, s obzirom da nikakav avans nismo mogli tražiti te da kreditira nabavu cijevi. Međutim, tim uvjetima bila je i kvaliteta i njihovo dovršenje u utvrđeno do sredine lipnja ove godine, osim »Dalmacije« nije prihvatio uvjete pa tako niti vodička »Etruska«. Naš rad je bio potpuno javan i transparentan svima obrazložiti radni izbor i prikazati iscrpno ponudu koja nam je pristigla. Poslije netko bio jeftiniji ili nije u ovom slučaju prosudilo. Odabrali smo ne jeftiniju nego najpovoljniju ponudu.

I tako se završeno klupko izgradnje zapadnog vodovoda i me stera počelo razmatati. Gradbeženjenjega je počela a opravdano što je dosada napravljeno pokazalo je jedino »puno« dodatne količine koje bi do ovog ljeta trebalo izgraditi. U suprotnom slučajevu čili se ovdašnjim stanovnicima jer ove investicije razloga proglašena i političkom

Cijevi su spremne

KAZALIŠNI ŽIVOT

NEDOSTAJE NAM TEATARSKE KULTURE

Dramu suvremenog hrvatskog književnika Ranka Marinkovića - *Olgorja* - imali su Šibenčani sreću vidjeti u više različitih izvedbi u posljednjih tridesetak godina. To poznato kazališno djelo koje spada u klasiku hrvatske drame (Marinko vidjeti smo proteklog tjedna u izvedbi dramskog ansambla Hrvatskog narodnog kazališta iz Osijeka u režiji Zorana Mušića, mladog redatelja, inače našeg sugrađanina koji je srednjoročno obrazovanje savršeno u rodnom Šibeniku a kazališno obrazovanje u Zagrebu).

Mirabil u 5 akta - *Olgorja* - zahtjevan je literarni predložak, zahtjevan i prema klasičnoj dramskoj logici i obrascima, ne izmjenjivana likova.

Djelo melodramskog barokera suprotstavlja brojnost likova i smislenosti i strasti. Dramsko djelo - *Olgorja* - zapravo je moralitet o stouputrebi čovjeka. Mlad redatelj Zoran Mušić, koji prema dosadašnjim rezultatima brodi u redove vodećih hrvatskih kazališnih redatelja nije bio u pristupu ograničen dosadašnjim postavama Marinkovića - *Olgorja* - njegov je pristup uvijek suvremen, smiren pa je rezultat čist, li ne predstava u kojoj je prostudiran svaki detalj. Poredbi i mizanscene do dobija su u funkciji logike i radnje. U prvom dijelu, koji se zbilje u atmosferom objektiviteta i odmjerenosti radnje teče sporo, tako to i treba sadržaj.

dob je u posljednjem dijelu nasuprot ritmu ubrzan. Kompletan set glumaca bio je vrlo dobar i uvažavajući i pojedinačnih likova, ali i njihovu kolektivnu čvrstost i jasnu razliku konceptu. Sve su, zaista dramski umjetnici visokih kvaliteta, a izuzetkom Zdravka Pavlovića koji interpretacijom *Olgorje* oca, prema mom mišljenju nije bio ravan ostalima. Izuzetno umjetnički prihvaćeno igrali su Damir Lončari (Don Zoro) i Vlasta Ramić u nastojanju uzeti zaista Magdalenu - *Olgorja*, posebno u prvih scenama kao čarna sestra.

Zahtjevu ulogu don Jara također je vrlo dobro odigrao Darko Milišić a isto tako i Dorde Bosanac kao Don Florja i Ivo Tomljenović u ulozi Biskupa.

Posebno treba istaći vrlo dobru djelatnost svih ostalih. Scenografija koju su izveli sam redatelj Zoran Mušić i Rada Knežević u prvom dijelu (samostanska biblioteka, seoska i crkva) iestetična u svemu dobri je odnosi za radnju i vrlo dobro je korepondirala s potrebama specifičnom atmosferom.

Da zaključim - *Olgorja* su Šibenčani kazališnoj publici, koja ovoga puta nije ispunila dvoranu, prvenstveno trebali istaći što je i očigledno budući da se radi o snimku duge i bogate tradicije o Teatru osnovanom još 1807. godine.

NO LUKAČIĆ

NAZIVI ULICA I TRGOVA

»KRIVI« SU SVECI I KRALJEVI JER SE NISU PRIKLJUČILI NOB-U

Kojim ulicama trebate proći da biste došli do arhivata grada iz pravca Vidice to izgleda ovako: Ulica Borisa Kidriča - Poljana maršala Tita - Ulica 12. kolovoza - Trg šibenskih patih boraca - Trg Republike - Obala patih omladinaca ili Obala oslobođenja u ovisnosti da li se nakon batardra sbrade lijevo ili desno. Dolazite iz Crnice: Ulica Stipe Ninčića - Ulica Iva Zaninovića - Brestova i Jedinstva - Poljana maršala Tita itd. Dolazite sa Šubičevca, gleda imena, je sličan: Ulica Rada Končara - Ulica JNA - Borisa Kidriča.

Naravno ulice u Šibeniku nisu tako prostorno razmještene da bi to bio jedini način dolaska do centra, ali je činjenica da su te ulice svojstvene prometne (pješački i vozila) arterije.

Rodna kuća fra Stjepana Zlatovića zaslužnog Šibenčanina redovnika posvećenika i amonita naših se u Beogradskoj ulici trebala na njegovoj rodnoj kući našim se spomen-plaću

Zajednički nazivna imena ovih ulica, više je nego očigledno, NOB i sve što uz njega ide. Zbog čega je tomu tako suvremeno je trošiti riječi a imena ulica su tek jedna stavka u nizu. Primjer Šubičevca je sličovit: stadion - Rada Končar - osnovna škola - Rada Končar - spomen-park Rada Končaru i drugovima, te Ulica Rada Končara. A Rada Končara ima i po cijeloj Hrvatskoj. Koliko tek ima Borisa Kidriča imena osnovnih škola - u Šibeniku tek jedna nosi ime koje nema veze sa NOB-om - vrtića, imena sportskih klubova - Netko tko ne poznaje povijest ovih krajeva mogao bi pomisliti da se do 1941. nije govorilo ništa dogadalo, te da bogatstvo zbiranja i ličnosti počinje od rata na ovamo. Da stvari ne stoje tako također ne treba trošiti riječi.

Vlast izabrana na višestranačnim izborima svoje prve poteze čini u odbacivanju ideoloških simbola i teći na simboličkom i svim pokazateljima se socijalizmom. Tako su na red došli i nazivi ulica, a medijama je najviše bio eksploativan sada već bivši Trg Trava i Trga u Zagrebu. Preimenovanje je u Trg hrvatskih vitezova a naziv Trg Trava trebalo će dobiti drugi zagrebački trg. Bilo je i izmisliti brzopletih i nepromišljenih odluka kao npr. preimenovanje Kaptola u Trg kardinala Alojzija Stjepića, da bi se vrlo brzo otarilo da je Kaptol ovdjek bio Kaptol, te je taj naziv ponovno vraćen.

U Šibeniku se nije brzo sa preimenovanjima i trgovima otmijena je 31. srpnja prošle godine a tako nam je rekao predsjednik komisije, arheolog i povjesničar Ivan Padičić, a redom je započela na jesen. Prvo su dogovorene metode rada, a grad je podijeljen na tri zone. Prva je stara gradska jezgra (od Doca i Doma zdravlja do Kazališta), a odlučeno je da sve imena ulica unutar starog grada trebaju osvjetliti prošlost grada Šibenika od njegove osnutka do najkasnije 19. stoljeća. Drugo područje se proteže od Kazališta do Baldeklina, a tu će se imena ulica crpati iz razdoblja između dva rata. Obuhvatiti će se najznačajniji građani Šibenika, kao i prošlost Hrvatske. Također će se u staroj jezgri grada naći hrvatski kraljevi i kneževi. Treća zona se odnosi na područje od Baldeklina do kraja grada, a tu spada i ostali gradski prostor. Na sljedećoj sjednici se išlo korak dalje te je odlučeno da se najprije preimenuju ulice u starom gradu, da se najprije vrata neki stariji nazivi od 1925. godine, koji su 1949. godine bili zamijenjeni nazivima iz NOB-a. Ivan Padičić se posebno osvrnuo na povijest promjena naziva ulica i trgova pri čemu se zahvalio Mariju Radicu. Naime, Mario Radčić je sakupio sve nazive ulica od 1925. do 1981. i dao je svoj radni tekst komisiji na uvid. Inače šibenske ulice službeno nazivne dobivaju tek 1925. za što je naročito zaslužan don Kreso Stobčić. U Muzaju se čuva njegov rukopis prijedloga promjena ulica gra-

da, kao i knjižica - Galerija uglednih Šibenčanina. Do 1925. Šibenčani su ulice zvali po najblijim crkvama i to od vremena 15. stoljeća. Dakle, 1924. od strane općinskih vlasti don Kreso Stobčić je zamoljen, kao odličan poznavalac povijesti Šibenika da daje prijedlog imena pojedinih ulica u gradu. Sljedeće godine odlukom općine, koja se trebala sa koprivnim ulica (naselnih grada u to vrijeme je bio dr. Vladčić) Ti nazivi ostaju do rata, a u vrijeme talijanske okupacije imena ulica se -skidaju- i ulice se označavaju brojevima. Do sljedeće promjene dolazi 1949. kada se -skidaju- brojevi, vraćaju se stari nazivi, ali se daju i nova imena vezana uz NOB. Nova odluka o imenima imena pojedinih ulica se donosi 1953., zatim se 1963. daju nazivi novih predjela grada. Godine 1971. se donosi rješenje o nazivima ulica, nove ulične i cestovne mreže grada, da bi se 1981. donijelo rješenje o određivanju imena novoizgrađenih ulica grada.

Komisija je predložila i konkretna promjena naziva neobilježne ulice u starom dijelu grada. Ulici 12. kolovoza 1941. godine (toga datuma je formiran prvi partizanski šibenski odred na Plisku), poznatiji kao Kraljica, vraća se nekadašnji naziv Kralje Tomislava. Iz 1925. godine Komisija predlaže da se Ulica Pavle Pap Šilje preimenuje u ulicu svetog Nikole Tavellića (Šibenčanin, prvi hrvatski svetac) Ulica Brestova i Jedinstva bi se ubuduće trebala zvali Kralja Omitra Zvonimira. Za Ulicu Borisa Kidriča se predlaže preimenovanje u Ulicu Stjepana Radića, a Ulica Ante Jurina bi se trebala nastaviti na Stjepana Radića do nove rodne kuće na Vidicama, a dosadašnjoj Ulici Ante Jurina se vraća naziv Ulica svete Luče. Sadašnja Ulica Kralja Tomislava (Itrnica) trebala bi nositi ime Ante Starčevića. To su dosadašnji prijedlozi komisije, a šibenski skupštinski će o tome odlučivati nakon 15. travnja. Da sada se ništa nije mijenjalo da se ne bi izazvalo zabunu pri popisu stanovništva koje će započeti 1. travnja. Prema tome, do promjena naziva ulica, u to ne treba sumnjati, doći će nakon provedenog popisa.

Komisija za spomen obilježja, nazive ulica i trgova ponovno će se sastati sredinom ožujka, a tako nam je rekao predsjednik komisije Ivan Padičić, bit će predloženo novo preimenovanje. Predložiti će se promjena naziva Beogradskih ulica u Ulicu fra Stjepana Zlatovića zaslužnog Šibenčanina, redovnika, povjesničara i arheologa, i to povodom 100-godišnjice smrti (rođen 10. 10. 1831. umro 11. 4. 1891.). U toj ulici se nalazi rodna kuća fra Stjepana Zlatovića, gdje je podignuta i spomen ploča (Talijani su je skinuli 1942. a vraćena je 1981. na godišnjicu smrti).

A to je tek dio promjena koje će uslijediti. Od starog dijela grada ka obodima a tu su i ostala naselja. A i ostala imena i nazivi ne samo ulica i trgova. No, to više nije samo stvar pojedinih komisija već i čitavog grada.

Ivica POLJIČAR

Vrijedna dokumentacijska građa

IZ PROŠLOSTI

Nedavno je iz tiska (Tiskara ZNANJE - Zagreb) izašla jedna knjiga s tematikom iz zdravstvene prošlosti Šibenika koju je uređio i za tiskar pripremio dr. Stjepan Sirovica.

Riječ je o knjizi -Epidemija variole u Šibeniku 1887-1888- koju je kao i ona ranije uređio i objavio istraživač prošlosti zdravstva Šibenika dr. Stjepan Sirovica a koja sadrži vrijednu dokumentacijsku građu bez koje nije moguće utvrditi i historizirati prošlost. Na temelju prezentacije vjernih grada o epidemiji variole u Šibeniku 1887. godine i nju velikog zdravstvenika dr. Karla Vipavca i njegovoj ulozi u tome dr. Sirovica svojim "Izjavi" i komentarnim pridonosi odvijanju na zdravstvenih prilikama osamdesetih godina prošlog stoljeća u Šibeniku i šire već i općoj socijalnoj slici Šibenika u tog vremena.

Knjiga se sastoji od 5 poglavlja i nekoliko vjernih priloga.

U prvom poglavlju -Epidemija variole u Šibeniku godine 1887/1888- koji je kao i ona ranije uređio i objavio dr. Sirovica u skladu s naučnom sliku društvenih i političkih odnosa na spram velike epidemije te ulogu naka u tome.

U drugom poglavlju citirane su originalne izvještaje dr. Karla Vipavca o radu na suzbijanju epidemije variole u gradu Šibeniku i selu Konjavratima tokom 1887/1888. godine i u izvještaju njemačkog jezika dr. Luje Škrgotiča. Taj dokument očevca i stručnjaka, aktivnog sudionika i organizatora suzbijanja epidemije dr. Karla Vipavca ima izuzetnu vrijednost. Kako reče autor dr. Stjepan Sirovica -Osobito je provokativna njegova konstatacija da je variole bolesti koja se tako suzbijala.

Treće poglavlje pod naslovom -Priručnik na opreštavanje na osnovi originalnih dokumenata -Epidemiju u nastajanju razvoju i slomu-

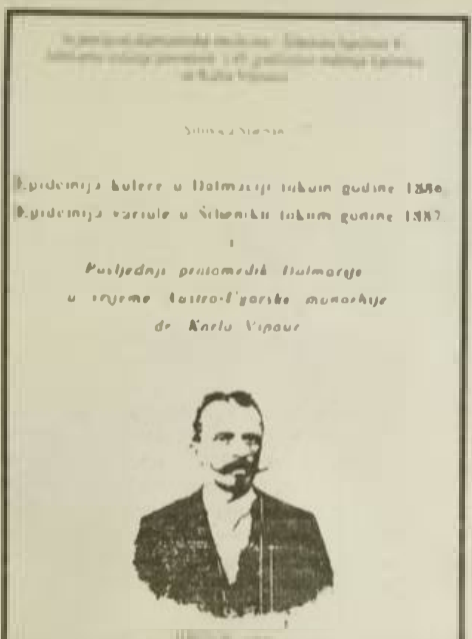
-Epidemija variole širi se Dalmacijom- četvrto je poglavlje u kojem autor prikazuje širenje epidemije i na izvanšibenskom području, uvjeta i izuzetnu liječničku ličnost dr. Dane Novaka.

Peto poglavlje -Koga to povijest učiti?- oslikava događaje u ovom dvadesetom stoljeću s posebnim osvrtom na epidemiju variole u Jugoslaviji 1972. godine. Na kraju u posebnom poglavlju dr. Stjepan Sirovica

donosi niz vrlo vrijednih priloga: popis sudionika u suzbijanju i ublažavanju posljedica epidemije variole 1887 u Šibeniku, 5 graviranih 3 karte i 1 tabelu popisa literature i izvora kojima se služio te sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku.

Ova vrijedna knjiga posvećena je dr. Karlu Vipavcu, očevcu aktivnom sudioniku i organizatoru u suzbijanju velike epidemije variole 1887/1888. godine u Šibeniku, a tako i dr. Sirovica -s prvom odlikovan osobitom čašću počasnog građanina Šibenika, čime se potpisao i točom čitavog svog života-

I.L.

Sandra Milovac i Sylvie Brajković. Po kretnjama sudeći, bit će nešto!

Ivana Baranović na probi. Vježba se uporno.

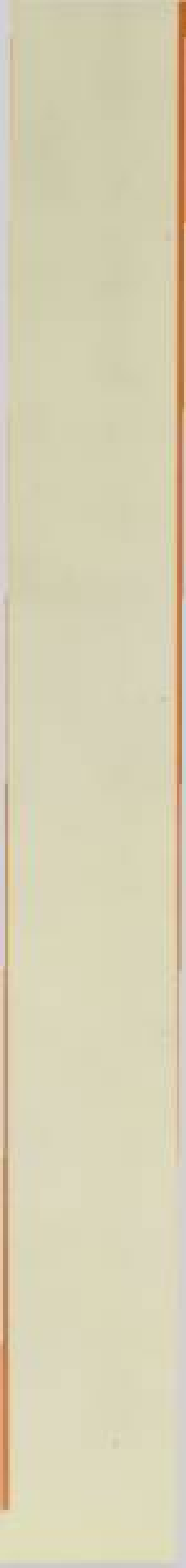

Ako se složimo se činjenicom da je Šibenik umnogome našel kavemama seoskog, složili ćemo se i s time da treba pozdraviti sve što grad čini gradom. Modni klub koji djeluje pri Centru za kulturnu i društvenu aktivnost mladih (nekadašnji Dom boraca i omladina) sigurno je jedna od takvih aktivnosti za šibensku mladež i djeluje od mjeseca listopada lani, kao logičan sljed uglednog "Udruženja manekena" otprilike nekoliko godina.

U red ovoga Kluba uključeni su osnovci i srednjoškolski, a dosad su jedini nastup imali na "Modalestu" '90 održanom u Kazalištu. "Tada se, nakon toliko vremena, u Kazalištu prodalo stajanje" — reći će Željko Koloper, zajedno sa Željkom Petrešom osnivač i organizator šibenskog Modnog kluba, i dodati da se tom prilikom tražila karla više — kao siguran dokaz da je organiziranje modne revije osmoškolaca, uz nastup Josipe Lisac bio pun pogodak. "Klub smo osnovali potaknuti željom da i Šibenik dobije takvu vrstu djelatnosti — neko smo vrijeme, naime, ostali osamijeli između Zadra i Splita, a prostor u nekadašnjem Domu boraca pruža zalata odlične uvjete." Princip rada Kluba temelji se na tečajevima koji traju dva mjeseca, a na kraju se organizira sudicija. Ustricije radi, lani u prosincu, nakon sudicije, od obo osamdeset prijavljenih djevojaka ostalo ih je šest. Nemilošadna selekcija? Željko Koloper kazuje da je to sasvim normalno. Uostalom, ne može svatko savladati ono što od njega traži Natalija Mrušić, stručna voditeljica iz Splita, koja je na čelu i tamošnjeg Kluba mode i polaznika tečajeva, uz kratanje kao najvažniji dio nastave uz pomoć videa učil i šminkanju, odijevanju — kao i tome kako se to radi u svijetu.

Kao i u svemu, i ovdje, u manekenstvu, samo se mali broj vine do visoke profesionalnosti. Stoga Koloper i Petreš odmah na početku upozore sve polaznike tečaja da se previše ne zanose iluzijama. Ali, da će, a druge strane, budu li htjeli, steći nešto gracioznosti, opuštenosti, i što je možda najvažnije, sigurnosti i u svemu drugome što budu radili. A ono na što posebno paze — jest redovito pohađanje škole.

Planovi su organizirati priredbe tipa srednjoškolski-srednjoškolicima, a isto provesti i u osnovnim školama, kaže Koloper. "Ja ću organizirati recimo, dva-tri programa. Poslije ću se povući, ali ću nastojati stvoriti grupu koja bi dalje mogla sama organizirati takve programe za svoje vršnjake. Posebno ću nastojati na tome, tim više što Šibenik zalata ne pruža mnogo mogućnosti mladom čovjeku." U drugom tečaju Kluba tridesetara je polaznika, ugla za treći je u toku, a do ljeta Koloper i Petreš namjeravaju, nakon velike sudicije, osnovati grupu djevojaka i mladića sposobijanih za samostalan rad.

U SVUJETU Planet Venere prolazi kroz zodijakalni znak Bika što donosi obilje glodova zemlje i svih vrsta namirnica, zatim umjerena padavina i ugodna temperatura zraka. Može se očekivati napredak i uspjeh naročito kod žena, isto tako opća sreća i radost 21. ili prvog dana proljeća Sunce ulazi u zodijakalni znak Ovna te tako dolazi do učestalih i iznenađenih pobreta vojske, nastajanja puno borbe i razdora. To razdoblje vrijedi i traje sve do 20. travnja.

OVAN:
21. III — 20. IV.

16. 17. i 18. su vam najuspješniji dani s obzirom na to da je Mjesec na vašoj strani i daje vam uzletnu intuiciju. Planet Venere stoji još samo 16. i 17. u vašem zodijakalnom znaku, a ima najveće djelovanje na rođene u III. dekadi, što znači da ćete imati ljubavi na prvi pogled, kao i naglo ljubavne preklade.

POSLOVANJE: Ako ste rođeni u prvoj dekadi zbog utjecaja Sunca 20. i 21. ćete imati sreću u poslu zato što ćete imati više nego dovoljno karakteristika se prvu a još više za drugu dekadu je da ćete u poslu biti uzletno borbeni, oštromni, inventivni ali bez konhulata.

ZDRAVLJE: Dobro. Prva dekada bit će 21. i 22. U super formi.

BIK:
21. IV. — 20. V.

Planet Venere razbi se u vašem znaku, što znači da posjedujete mnogo snaga, da imate veliku potrebu za ljubavlju i da ste vjerna i osjećajna osoba a to naročito vrijedi za osobe rođene u prvoj dekadi Bika. 19. i 20. iskazat ćete osobine ljubavne i posjedne osobe, koje počinju tradicionalne vrijednosti i ima ljubavi za obratpako život.

POSLOVANJE: 19. i 20. Mjesec će vam donijeti sreću a u tom danima imat ćete potrebu za sticanjem malenajne sigurnosti.

ZDRAVLJE: Bit ćete dobre apetite.

BLIZANCI:
21. V. — 20. VI.

Blizanci 21. V — 20. VI
21. i 22. su vam najsretniji dani ovog tjedna zbog utjecaja Mjeseca, koji daje uzletnu osjećajnost ali ne i strasti u ljubavi. Vodićete dugotrajne prepirke u društvu, a ponašanje bi vam moglo ugledati pomalo djetinjasto, što će kod drugih izazvati nenasjaj pa čak i zlobnu podrugljivost.

POSLOVANJE: Vi ste intelektualna osoba i dobar govornik. Vaše strasti se ne odijuje u ljubavi već u govoru, zato riječima pokušajte uvući nekog u poslovnu konst.

ZDRAVLJE: Neupješnačno ali 21. i 22. mnogo bolje.

RAK:
21. VI. — 21. VII.

Nesreća u ljubavi će vas pratiti od samo dvije tjedne, zato budite strpljivi i izdržite do skorog kraja svih svojih ljubavnih nedelja.

POSLOVANJE: Bit će ovog tjedna nečeg dobrog ali i lošeg. Doživjet ćete nerazumijevanje i nesigurnost od strane svojih suradnika u poslu i zato će vaša karijera biti dosta nestabilna. Svakom tome i vi pridodate svojim ponašanjem jer hoćete pokazati da ste najpametniji, što će vam jamučno donijeti mnogo problema.

ZDRAVLJE: Od 16. do 20. bit ćete jako dobre zdravlja međutim 21. i 22. očekujte da biste mogli imati zdravstvenih tegoba.

LAV:
22. VII. — 21. VIII.

Do 18. imat ćete odlično ljubavno razdoblje, a poslije toga dana gotovo ništa vam neće biti ni dobro u odnosu s partnerom. Ukoliko nemate partnera, a imate želju da ga potražite, konstatirajte svoj žam i ubrinite to najkasnije do naveđenog dana.

POSLOVANJE: Okolnu ćete zamahati svojim govorima. Na poslu vaše ponašanje će biti odvažno i gorđo. Sve to ćete raditi i objektivno da pridobijete simpatije i čestitke. Vaše slabosti u poslu, ali ipak ćete morati paziti da u svemu tome ne preterate.

ZDRAVLJE: Nestabilno do 21. i 22. kada ćete biti u super formi.

DJEVICA:
22. VIII. — 22. IX.

Jedno dobro i uzletno sretno razdoblje u ljubavi očekuje od 18. do 22. kada ćete imati odlične odnose s ljubavnim i bračnim partnerom.

POSLOVANJE: Očekujte gubitke jer ovog tjedna nećete imati povjerenja u samog sebe. Obuzet će vas nemir, nered, osjećaj potčinjenosti i slabosti, a to vaši neprijatelji pri poslu samo čekaju, zato budite oprezni i svu pažnju usmjerite na njih.

ZDRAVLJE: Od 16. do 21. imat ćete loše zdravlje. Postoji opasnost od nesreće, jer ćete i osjećati umor i pad energije. Malo bolje zdravstveno stanje možete očekivati počev od 22.

VAGA:
23. IX. — 22. X.

U danima od 16. do 18. imat ćete puno problema sentimentalne prirode. Doživjet ćete neugodnosti i zbrku u osjećajima, što će dovesti do pomajanja životnog veselja.

POSLOVANJE: Zbog vašeg nestabilnog karaktera i radna života javit će se sumnje i nesigurnost u poslu. Veš poslodavac i kolege na poslu neće razumjeti to stanje u kojem se trenutno nalazite te će vam stvarati probleme i tako još više otežati situaciju.

ZDRAVLJE: Nestabilnost, a 21. i 22. vrlo loše zbog nervnih smetnji.

ŠKORPION:
23. X. — 20. XI.

Nećete imati veliku sreću u ljubavi i u to možete biti sigurni, jer sv. problemi s kopma ćete se susresti ovog tjedna bit će problemi ljubavnog života. No ne trebate očekivati bilo bi dobro te vas da potražite nešto što će vas znati rasposjeti i onespoločiti.

POSLOVANJE: Dobro. Ipak ćete morati paziti da ne preterujete u nekim stvarima zbog svog prevelikog optimizma, i tako doživite varku uspjeh. Trebate koristiti svaku povoljnu mogućnost koje vam se pruže na poslu.

ZDRAVLJE: Super. Ima od 16. do 21. — nestabilnost očekuje od 22.

STRJELAC:
23. XI. — 20. XII.

16. 17. i 18. ćete doživjeti jedno ljepo i ugodno razdoblje u ljubavi. Imat ćete ispunjena gotovo svih želja, a poslije se čuvajte jer nećete imati baš toliko sreće.

POSLOVANJE: 21. i 22. postoji mogućnost uspjeha i sreće. Imat ćete dosta dobre poslovne rezultate i puno razumijevanja. Bit ćete jako dobro informirani što će vam dati uzletnu mogućnost da zaradite. Ipak, trebali biste sa pazni neprijatelja i gubitaka, jer vam ne žele baš svi dobiti. Inače bi moglo doći do nereda u vašim poslovima.

ZDRAVLJE: Od 16. do 20. bit će unatrpaj nesigurnost, umor i pad energije. Vaše zdravlje će se posebno popraviti 21. i 22.

JARAC:
21. XII. — 19. I.

U ljubavi ćete biti potpuno hladna osoba bez imalo strasti i romantike. Međutim, pokazat ćete u odnosu s partnerom razumnost i autoritet i samostalnost.

POSLOVANJE: U poslu ćete biti bujnovni i strogi. Vaše ponašanje će biti egocentrično, jer budete hoćete, da osoba stavi u prvi plan i da budete u pravu pa i onda kada to niste. Osoba ste koja je u stanju da odbaci dovedena oshvarenja i ideje te tako pretrpi veliku štetu.

ZDRAVLJE: Morate paziti na svoju agresivnost.

VODENJAK:
20. I. — 19. II.

Svojom ponašanjem pokušavate se uzdriati od svakodnevice i ostvariti potpunu slobodu. Najveći biste otisak na neki put u nepoznatu, jer vi ste što je karakteristika svih rođenih u ovom znaku, niste ljudi uobičajenih navika.

POSLOVANJE: Vi ste originalna osoba, nećete običnog mišljenja, jer kad nešto zacrtnate to obično shvate i idete do kraja pa makar to bio i onaj pogrešan put. Zbog toga ćete u poslu narazli na zapreke i nezadovoljstva.

ZDRAVLJE: Ovog tjedna ćete osjećati umor.

RIBE:
20. II. — 20. III.

16. će vam biti pozitivan dan u ovom tjednu. Imat ćete sreću a ona će biti uzletna baš u tom danu. Dosta dobre odnose imat ćete s ocem i ako ste žena sa svojim suprugom.

POSLOVANJE: Na poslu ćete pokazati uzletnu aktivnost i probatnost.

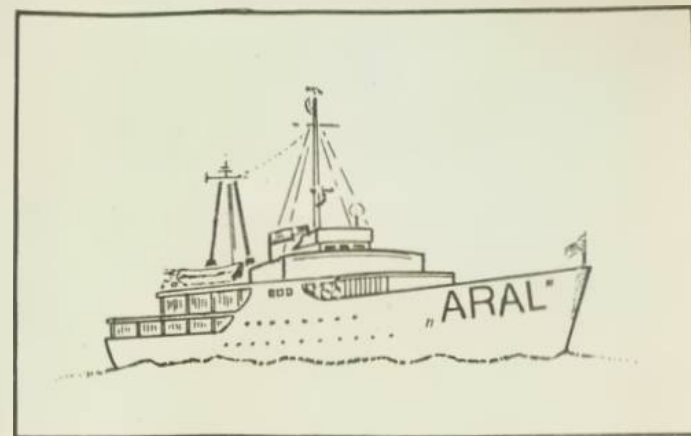
ZDRAVLJE: Dobro. Od 16. do 20. očekujte da ćete imati energije i unatrpaj sklad.

SUŽAVALJKA

VODARAVNO I OKOMITO: 1. Najljepši dio godine, 2. Suvremeno ratno oružje, 3. Vrsta ribarske mreže velikih otvora, 4. Najtopliji dio godine, 5. Grčko slovo, 6. Primorski izraz za mjesto (odatje, dalje), 7. Energija.

NAJVEĆI POLUOTOK SJEVERNE AMERIKE (premetajni rebus)

KRIŽALJKA

1	2	3	4	5	6	7
2						
3						
4						
5						
6						
7						

UZ 15. OŽUJKA premetajka

DAN, POŠTO PREVRTA, KAVA I ČAJ?

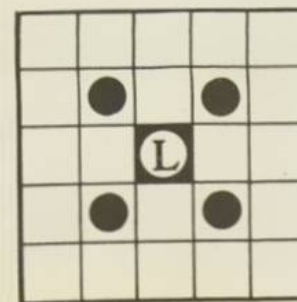
DVIJE MINI KRIŽALJKE

OD ZADANIH POJMOVA SASTAVITE DVIJE MINI KRIŽALJKE

VODORAVNO: RISAN, TIKVE, LUŠIČ
OKOMITO: NAČVE, RULET, SUŠAK

VODORAVNO: NALIS, ARSEN, PELIR
OKOMITO: LELAS, RISAN, PINTA

PRVI PROGRAM

- 9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 Recite mi što da radim (3/8)
10.00 **EDUKON**
11.30 Izbor emisija iz drugih studija
12.00 Vijesti
12.20 **SCREENSPORT**
13.50 G. Bizet: Carmen
16.35 Vijesti
16.40 TV-kalendar
16.50 93
17.00 Znanstveni razgovori
17.30 Hrvatska danas
18.15 Recite mi što da radim (3/8)
18.45 Puna kuća (13/13)
19.10 Snježko Bječić
19.30 Dnevnik
20.00 Djeca noći, američki film
21.35 Duoprija talk-show
22.20 Dnevnik 2
22.40 Slike vremena
23.40 Vijesti

DRUGI PROGRAM

- 15.55 Dobar dan domaćin
16.05 Opća praksa
17.05 Kvizkoleba
18.20 Odvažna Lucky
19.20 Dobra večer — domaćin
19.30 Glazbena svakodnevica
20.00 Orson i prijatelji
20.10 Priča za laku noć
20.15 Nostalgija
20.45 München: SP u umjetničkom klizanju, parovi slobodno
22.00 All
22.30 Vijesti
22.50 Zabavni kolaž
23.10 Cinema (1/4)
0.35 Laku noć

Chimera — triler o genetskom inženjeringu

TREĆI PROGRAM

- 9.00 SUPER CHANNEL
17.00 Hit Trećeg programa
17.10 Treći ilmač
18.40 Kućni ljubimci
19.30 Videoglasba
20.00 Sport na Trećem programu
21.00 Fashion Top
21.40 Zlatno doba nijemog filma
22.10 Vrtoglavica
23.10 **CIKLUS FILMSKE KLASIKE: NANA** — američki film
0.40 Filmska glazba

PRVI PROGRAM

- 8.15 Vijesti
8.20 TV-kalendar
8.30 Vesela subota
10.00 U polrazi za runoliatom
10.30 Što je film, XVI
11.00 Altea Gufe, 22
11.30 Čudezni svijet životinja
12.15 Crteni filmovi
12.20 Tarzanova najveća pustolovina — britanski film
13.30 Mikser M
14.15 Sedmo čulo
14.25 Slavonika jesen
14.55 Cilibus filmova: B. Marjanovića
15.10 Ez libria
15.55 Otvorano...
16.25 TV-tjedan
16.40 Vijesti
16.45 TV-izložba: Branko Ružić
17.00 Krušava
17.45 Prosjaci i sinovi (9/13)
18.40 Denver, posljednji dinosaur

DRUGI PROGRAM

- 19.30 Dnevnik 1
20.00 Interview tjedna
20.15 Netjecanje, američki film
22.30 Dnevnik 2
22.50 Sportska subota
23.10 Fluid
0.00 Vijesti

DRUGI PROGRAM

- 12.40 Dobar dan — domaćin
12.50 All
13.15 Crteni film
13.25 Nostalgija
14.00 Cinema
15.30 München: SP u umjetničkom klizanju (Ž) slobodno
17.00 PJ u košarci: Crvena zvezda — Partizan prijenos
18.30 Split: PJ u vaterpolu: Jadran — Partizan prijenos
19.50 Dobra večer — domaćin
20.00 Simpsonovi
20.30 Priča za laku noć
20.40 Arsenio Hall Show
21.30 Show program
22.15 Zakon u Los Angelesu (6/19)
23.15 Chimera (2/4)
0.05 Laura Laur,

TREĆI PROGRAM

- 9.00 SUPER CHANNEL
17.00 Hit Trećeg programa
17.10 Treći ilmač
18.00 Grizly Adema
19.00 D.J. Is So Hot
20.00 Sport na Trećem programu
21.00 Portret Churchila
22.00 Glazba
22.30 Profesionalci (6/12)
23.30 **CIKLUS TV-PREMIJERA: Parafal, američki film**
1.00 Top — dvadeset

PRVI PROGRAM

- 9.30 Kronika Rusina i Ukrajinaca
9.45 Vijesti
9.50 TV-kalendar
10.00 Dobro jutro
12.00 Zelena panorama
13.00 Vijesti
13.05 Doktor (23/26)
13.55 Živjeti zajedno: Baby Blue
14.25 Sastanak bez dnevnog reda
17.10 Veni, vidi
17.15 Dobri i loši momci — američki film
18.45 Mali letaci medvjedi (10/26)
19.10 TV-fortuna
19.30 Dnevnik 1
20.00 Violinski ključ — drama
21.35 NaNa
22.25 Dnevnik 2
22.45 PJ u nogometu: Dinamo — Partizan reportaža
23.15 Sportski pregled
0.00 Glazbena emisija: Mozart
1.00 Vijesti

DRUGI PROGRAM

- 9.45 Dobar dan — domaćin
9.55 Netjecanje — američki film
12.05 Zlatna palma, 2 dio, repriza
13.00 **SPORTSKO POPODNE**, povremena uključena
13.10 Holmenkollen, skijaški skokovi, snimka
15.15 Košarka, NBA liga
16.15 München: SP u umjetničkom klizanju, rovlja
17.15 Hokej na ledu: Jugoslavija — Austrija
20.20 **SEDMA NOĆ**
20.25 3 + 3 + 1 — Nedjelja
21.00 Murphy Brown (9/26)
21.30 Pogadanje gosta, nagradna igra
21.40 Goat Sedme noći
22.55 Skrivena kamera
23.00 Susret s likovnim stvaraočom
23.20 NFL — nagradna igra
23.45 Čudesne žene
0.00 Poziv u ponoć (10/22)
0.45 Rezuhtani subcija

TREĆI PROGRAM

- 8.00 SUPER CHANNEL
11.00 PJ u odbojci: Mladost — Vojvodina
13.00 SUPER CHANNEL
17.00 Hit Trećeg programa
17.10 Treći ilmač
18.00 Disco-Ilmač Show
18.30 Videoglasba
20.00 Planet Zemlja
21.00 **TV-PREMIJERA: Stark** — američki film
23.00 Metal mania
0.00 Midnight ghost
0.30 Glazba za laku noć

PRVI PROGRAM

- 9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 Vrijeme za bajku
10.00 Poštanski sandučić
10.15 Živimo s glazbom
10.30 Budite s nama
10.45 TV-teatar: Ivo Vojnović
11.15 Family Album, 16
11.45 TV-letaklon
12.00 Vijesti
16.00 Vudril ban nogom vrt
16.45 Vijesti
16.50 TV-kalendar
17.00 Family Album, 16
17.30 Hrvatska danas
18.15 Vrijeme za bajku
18.45 Skitam se i animam
19.15 Crteni film
19.30 Dnevnik
20.00 Bolji život (22/26)
20.50 7 dana u svijetu
21.20 Dnevnik 2
21.40 Teret nenaslikanih slika
22.20 **KINOTEKA HOLLYWOODA: Zakon linča** — američki film
23.55 Vijesti

Mirjana Rakic, prva dama TV-dnevnika

DRUGI PROGRAM

- 16.15 Dobar dan — domaćin
16.25 Zakon u Los Angelesu
17.15 Poziv u ponoć
18.00 Dobra večer — domaćin
18.05 Žuta minuta
19.00 Glazbena svakodnevica
19.30 Velikani — dokumentarni film
20.00 Orson i prijatelji
20.10 Priča za laku noć
20.15 Svijet sporta
21.20 Coeby Show
21.55 Odvažna Lucky (5/8)
22.50 Vijesti
23.15 Vešer latilne (15. i 16/16)
0.15 Laku noć

TREĆI PROGRAM

- 9.00 RTL PLUS
17.00 Hit Trećeg programa
17.10 Treći ilmač
19.00 Enciklopedija životinja
19.30 Videoglasba
20.00 Bitne staze
21.00 **CIKLUS FILMOVA GARYA COOPERA: Prva bračna noć** — američki film
22.20 Sport na Trećem programu
23.00 Profesionalci (5/12)
0.00 Midnight ghost
0.00 Profesionalci (4/12)

PRVI PROGRAM

- 9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 Mali svijet
10.00 Budite s nama
10.10 Goranove priče
10.25 Pitajte — odgovaramo
10.40 Učimo zborniku pjesmu: Zvezdice
11.10 Naši likovni stvaraoči: Slava Račka
11.40 Svjedoci prošlosti
12.00 Vijesti
12.20 MTV
15.25 J. S. Bach: Muke po Mateju, II. dio
16.45 Vijesti
16.50 TV-kalendar
17.00 Portret znanstvenika: Isaac Newton
17.30 Hrvatska danas
18.15 Mali svijet
18.45 Konvoj za Janjevo
19.15 Grafički
19.30 Dnevnik 1
20.00 Deset zapovijedi (9/10)
20.55 LOTO
21.00 U krupnom planu
22.30 Dnevnik 2
22.50 **KINOKLUB EUROPA — CIKLUS FILMOVA Jirja Menzela: Zločin u noćnom klubu** — češki film
0.20 Vijesti

DRUGI PROGRAM

- 15.55 Dobar dan — domaćin
16.05 Vešer latilne
17.05 Odvažna Lucky
18.00 Dobra večer — domaćin
18.05 Četiri ugla jedna kugla
19.00 Glazbena svakodnevica
19.30 Čudezni svijet životinja
20.00 Orson i prijatelji
20.10 Priča za laku noć
20.20 Kačić Uzdravlje
20.55 Pedeset plus
22.20 Odvažna Lucky (6/6)
22.55 Vijesti
23.15 Max Headroom (2/7)
0.15 Laku noć

TREĆI PROGRAM

- 9.00 RTL PLUS
17.00 Hit Trećeg programa
17.10 Treći ilmač
19.00 Enciklopedija životinja
19.30 Videoglasba
20.00 Bitne staze
21.00 **CIKLUS FILMOVA GARYA COOPERA: Prva bračna noć** — američki film
22.20 Sport na Trećem programu
23.00 Profesionalci (5/12)
0.00 Midnight ghost
0.30 Glazba za laku noć

PRVI PROGRAM

- 9.20 Vijesti
9.25 TV-kalendar
9.35 Povratak broda Antilopa (12/13)
10.00 Budite s nama
10.10 Poštanski sandučić
10.25 Isaac Newton
10.55 S. Laponcima na krovu Europe
11.25 Izbor iz stranog programa
12.00 Vijesti
12.20 MTV
15.30 Prozor: Dizzy Gillespie
16.45 Vijesti
16.50 TV-kalendar
17.00 Vojna kraljica u Hrvatskoj, 2 dio
17.30 Hrvatska danas
18.15 Povratak broda Antilopa (12/13)
18.40 Crteni film
18.45 Bilogora — putopis
19.15 Crteni film
19.30 Dnevnik 1
20.00 Loš dan u Black Rocku — američki film
21.20 Spencer Tracy — dokumentarni film
22.55 Dnevnik 2
23.15 Sjećanje na XX. stoljeće: FNRJ 1945.
00.15 Vijesti

DRUGI PROGRAM

- 15.55 Dobar dan — domaćin
16.00 Cure i dečki vrbavečki
16.35 Kačić Uzdravlje — **POGLEDAJTE**
17.05 Odvažna Lucky
18.00 Dobra večer — domaćin
18.05 Urbalobilla
18.50 PJ u vaterpolu: Mladost — Jadran
20.05 Sportska srijeda
20.10 Dreden, nogomet — Kup UEFA Dinamo — Crvena zvezda
22.00 Vijesti
22.20 Sportska srijeda
22.25 Lisabon nogomet — Kup europskih prvaka: Porto — Bayern
0.15 Najdraži sin
1.15 Laku noć

TREĆI PROGRAM

- 9.00 RTL PLUS
17.00 Hit Trećeg programa
17.10 Treći ilmač
19.00 Enciklopedija životinja
19.30 Videoglasba
20.00 Pinkie na rami
21.00 Profesionalci (6/12)
22.00 Glazba
22.20 **CIKLUS MUSICAL: Pjevajmo na klavir** — američki film
0.00 Alter ego

PRVI PROGRAM

- 9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 -Recite mi što da radim- — dokumentarna emisija za mlade (4/8)
ŠKOLSKI PROGRAM
10.00 Kontakt-program EDUCON
11.30 Izbor emisija iz drugih studija
12.00 Vijesti
12.05 Pregled programa
12.10 **VIDEOSTRANICE**
12.20 **SATELITSKI PROGRAM STARO ZA NOVO**
13.50 C. Monteverdi: -Krunidba Papeja-
18.30 **VIDEOSTRANICE**
16.40 Pregled programa
16.45 Vijesti
16.50 TV-kalendar
OBRAZOVNI PROGRAM
17.00 Iz vaše lektire
17.30 Hrvatska danas
18.15 -Recite mi što da radim- — dokumentarna emisija za mlade (4/8)
18.45 -Puna kuća- — humoristička serija
19.10 -Snježko Bječić- — crtna serija
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 1
20.00 -Paper dolla- — američki igrani film
21.35 Dnevnik 2
21.55 Ekran bez okvira
22.25 Duoprija — talk-show
00.15 Vijesti

DRUGI PROGRAM

- 16.00 Dobar dan — domaćin
PROPUSTILI STE
— **POGLEDAJTE**
16.10 -Opća praksa- — serijski film, repriza
17.10 Kvizkoleba, repriza
18.25 -Favorite sons- — serijski film, repriza
19.20 Dobra večer — domaćin
19.30 Glazbena svakodnevica: Hard Rock Cafe
20.00 Planica: SP u skijalovima, reportaža
20.30 Dokumentarni film
21.15 Nostalgija
21.50 -All- — humoristička serija (14/31)
22.20 Marlboro Music Show (1/10)
22.50 Vijesti
23.10 -Cinema- — serijski film (2/4)
00.35 Laku noć
San bez granica

TREĆI PROGRAM

- 9.00 Satelitski program
17.00 HIT 23
17.10 Treći ilmač
18.40 Kućni ljubimci
19.30 Video glazba
20.00 Zlatno doba nijemog filma
20.30 Sport na Trećem
21.30 Fashion tape
22.20 **FILMSKA VEČER PETKOM**, Vrtoglavica
23.20 **CIKLUS KLASIKA** -Voljeni neprijatelji-
00.50 Glazba za laku noć

Lijepi Johnny

«JOHNY HANDSOME» - produkcija SAD, 1989. režija Walter Hill, scenarij Ben Friedman, prema romanu «The Three Worlds of Johnny Handsome» Johna Godaya, direktor fotografije Matthew F. Leonetti, glazba Ry Cooder, uloge Mickey Rourke, Ellen Barkin, Elizabeth McGovern, Morgan Freeman, Forest Whitaker.

Lijepi Johnny je kriminalac nekakva lica koji svojim učestvovanjem u pljački draguljarnice nastoji pomoći prijatelju zapalom u dugove. Pri pokušaju pljačke suučesnici mu ubijaju prijatelja i odnose plijen, a njega hapši policija. Za otuđenje bezna u radnom logoru teško ga raznjevuju pljačani ubojice. Nakon opasne Johny pobježe liječničku pomoć, podvrgava se plastičnoj operaciji i eksperimentalnom tretmanu čiji je cilj promjena ličnosti, odnosno njegovo ublažavanje u «normalan» život.

U drugoj polovici osamdesetih godina filmovi američkog redatelja Waltera Hilla nisu dostizali gledanost njegovih ranijih ostvarenja («Ratnici podzemlja», «Jahači na duge staze», «48 sati»...)

Kritika mu je prigovarala na površnom prikazivanju odnosa među likovima i manirizmu režijskog postupka koji se temelji na neprirodnoj abstrakciji i gomilanju scena nastoje neodoljivo, Hill se filmom «Lijepi Johnny» vratio minimalizmu suzdržanoj i reduciranoj režiji svojih prvih radova («Željezna žena», «Vozovi»), stavljajući u prvi plan odnose među likovima i svodeći akciju na dramaturšku nužnost. Strukturalom i stilističkim situacijama «Lijepi Johnny» podsjeća na antičku tragediju. Sastoji se iz tri po ugledu i tematskim opredjeljenjima različita dijela čime nije narušena cjelovitost filma. Naglašeni individualizam Hillova junaka vodi u sukob s okolinom i konačne posljedice su tragedije. Nije zanemarena ni funkcija bora u smislu napravljenog komentatora radnje. U filmu ju je prouzročio čini detektiv koji uporno slijedi Johnyja pokušavajući svaki njegov borbu i konačan ishod. J.F.

Andrej Rubljov

REŽIJA Andrej Tarkovski, scenarij Andrej Mihajlov-Končalovski, Tarkovski, direktor fotografije Vladimir Jusov, uloge Anatolij Solinčin, Andrej Rubljov, Ivan Lapikov (Kiri), Nikola Ortinjo (Car Danilo), Nikolaj Sergejev (Teodor Gri), produkcija Sovjetski Savez 1967.

Andrej Tarkovski (1937-1986) ruski redatelj, u svojoj 24 godine dugoj karijeri uspio je aneliti tek sedam filmova. Već 1960. još kao student na VGIK u nagovješćuje uzletnu karijeru stvarajući epigoniometrijske «Valjke» (koscovanski Končalovski) koji je radio na još dva njegova filma) te dobiva prvu nagradu na festivalu studentskog filma u New Yorku. Uspeh postize cjelovečernjim debijem «Naravno djetinjstvo» (1962) pričom o dječaku bez roditelja koji, u surovim ratnim uvjetima obavlja opasne špijunske zadatke (vidljiv utjecaj Epi zamblerove «montažne strategije»). Počevši od sljedećeg filma pa sve do brze karijere («Nostalgija» snimljena u Italiji, posljednji «Životanje» u Švedskoj) neprestano će uživati kontroverze u domovini jer se teško uklapa u sovjetsku umjetnost, u kojoj je dominirao socijalizam.

U filmu «Andrej Rubljov» pratimo nekoliko fragmenata iz života istaknutog ruskog ikonopisca (oko 1360 do 1430). U prvome Andrej, njegov priatelj gledaju kako konjica Velikog upvoda odvodi lajčevaja koji je zabavljao namiernika što su se sklonili od kula. U dubem se susreće s renomiranim ikonopiscem Teodorom Griom da mu pomogne u oslikavanju crkve. Zatim slijedi prizor u kojima je pokazana sve surovost tog doba (pokolj u crkvi i stradanje Rubljova. Prip svoje rino eksploatacije «Andrej Rubljov» je imao burnu povijest: film je započeo 1964. kao ambiciozan velikobudžetni projekt, zatvoren početkom 1966. Premijerno je prikazan tek 1969. na kinom festivalu u do prve eksploatacije u sovjetskoj kino mreži trebalo je čekati do 1971.

PRVI PROGRAM
ŽIVJETI ZAJEDNO:
«BABY BLUE»
NEDELJA, 17. 3. 1991. u
13.55 sati

U posljednjoj emisiji obrazovnog ciklusa žvjeti zajedno, pod naslovom «Baby Blue» stručni suradnici dr. Ljiljana Bastak i dr. Zrinka Bastak upozoravaju da se u interneta i kulturološki prijateljstva mijenja s odrastanjem i sazrijevanjem u mladosti prijateljstvo zna biti silovito i neobjektivno u zreloj dobi pristaje na uzajamno različitosti i najčešće razumije dopušta nudnost prolaznih kriza i među najboljim prijateljima. No, u svim razdobljima pravo se prijateljstvo temelji na uzajamnom povjerenju i iziskuje stalna «ulaganja».

I novinarica Željka Ogresta raspravljala se na Trgu bana Jelačića o prijateljstvu i dobila niz zanimljivih odgovora dok je Maja Gregl, varirajući literarno-filmisku temu Juliese i Jima u igrenom djelu emisije razotkrila stvarnu pozadinu zagonetne grupe «Baby Blue» s kojom se najmlađi član građanske obitelji uporno druži.

Nastupe i rok grupa «Baby Blue» Uloge tumače Efra Borlovaži, Zvonko Sirmac, Lela Margarić, Boris Mihojević, Jelena Mihojević i Mario Mihojević. Snimatelj: Devorita Gaci, Renko Karačić i Branko Čuhaj. Montaža: Vlatko Štam. Glazbena suradnica: Dorja Klavuš. Režiser: Petar Krušić. Urednica: Vlatka Maslec-Vodanović.

PRVI PROGRAM
«PAPIRNATE LUTKE»
američki igrani film
PETAK, 22. 3. 1991. u
20.00 sati

Američki televizijski film «Paprinate lutke» govori o svijetu visoke mode u kojemu mlade manekenke sanjaju o uspjehu i slavi. Taj svijet ima svoje zakone koji su drukči od onih sa koje nove mlade «nevine» nepoznatice koje manekenka mašinama prevrata

u lutke iz snova. U središtu su priče ovog zanimljivog filma dvije djevojke nad čijim sudbinama i karijerama bdiu njihova ambiciozna majke. One vode svoje kćeri na putu do uspjeha lišavajući ih normalnih mladićkih zabava oduzimajući im slobodu da svojim životom gospodare kao samostalne ličnosti.

Odične uloge oshvanje su dvije glumice u ulogama majki: Joan Hackett i Daryl Hannah (nash), kao i slavna Alexis u «Dnastije». Joan Collins kao vlasnica agencije za modele. Režija: Edward Zwick. Uloge tumače: Joan Hackett, Jennifer Warren, Joan Collins, Daryl Hannah, Alessandro Paul, Marc Singer.

TREĆI PROGRAM
CIKLUS FILMOVA GARY COOPERA:
«PRVA BRAČNA NOĆ»
američki igrani film
UTORAK, 19. 3. 1991. u
21.00 sati

Slavni hollywoodski pisac proživljava sirove iskušenje krize i smatra da je uzrok tome legendar velogradski život u visokom društvu. Sa svojom se ženom povlači iz tog dokanog svijeta obilje na svoju malu farmu u provinciji. Njegovi ženi se promjena ne odgovara i ona se vraća u New York. Pisac međutim, nastavlja napratiću za rad, proučava srednju ljudu i običaje, uze sve to zaljubljuje se u jednu lijepu provincijsku djevojku. Djevojčin se otac povodi za tradicijom loga kralja prema kojemu on ima pravo kćer odrediti muža. Djevojka je zaljubljena u pisca i ne želi se udati za mirnog zabranika. Dolazi do sukoba koji će sve zmijeriti i pisca nauči u nekakva istina ma o životu.

Film je raden u produkciji slavnog Samuela Goldwyna, a režisera Kinga Vidora, jednog od hollywoodskih vektara poznajamo po ostvarenjima kakva su «Dvoboju na suncu», «Rat i mir», «Panosni buntovnici» i dr.

Film «Prva bračna noć» u ciklusu glumca Garya Coopera, premijerno se prikazuje. Režija: King Vidor. Uloge tumače: Gary Cooper, Leigh Bellamy, Walter Brennan, Anna Sten, Helen Vidor, Sigrid Rumann.

7

TELEVIZIJSKIH DANA

- **DRAME**
- **FILMOVI**
- **REPORTAŽE**
- **PUTOPISI**

TREĆI PROGRAM
CIKLUS TV PREMIJERA:
«GLADIJATOR»
AMERIČKI IGRANI FILM
SUBOTA, 16. 3. 1991. u
22.30 sati

Američki igrani film «Gladijator» priča je o osvjetniku koji progoni ubojicu svoga brata. Ubojica je namerno nakon sudara oslobođen optužbe pa osvjetnik preuzima pravdu u svoje ruke. Film je režirao vrlo dobar američki redatelj Abel Ferrara, poznat kao redatelj prve i najbolje epizode «Kriminalističkih priča» i odličnog komiča «New York – grad straha», čim koji ćemo ove godine moći gledati na našem TV-programu.

Režija: Abel Ferrara
Uloge tumače: Ken Wahl, Nancy Allen, Robert Culp, Stan Shaw.

PRVI PROGRAM
«TARZANOVA NAJVEĆA PUSTOLOVINA»
BRITANSKI IGRANI FILM
SUBOTA, 16. 3. 1991. u
12.30 sati

Tarzan napušta svoju kuću na drvetu i svog malog kompagnjona, čimpanzu Čitu i kreće u potragu za svojim stariim prijateljem. Slijedom vodom grupe lovaca na dijamente koji je pobio čelvancu Tarzanovih prijatelja.

Drugi je film iz ciklusa Tarzan na filmu, po mišljenju kritičara jedan od najuspješnijih u seriji Tarzana u ovoj reskošnjoj i spektakularnoj pustolovnoj priči snimanoj na autentičnim lokacijama u Africi, igra Gordon Scott koji se kasnije proćuo brojnim ulogama u italijanskim pseudopovijesnim spektaklima. Uloge tumače: Gordon Scott, Anthony Quayle, Sara Shane, Niall MacQuinn, Sean Connery, Al Mulock, Scilla Gabel.

Režija: John Guillermin.

PRVI PROGRAM
DENVER, POSLJEDNJI DINOSAUR
CRTANA SERIJA
SUBOTA, 16. 3. 1991. u
18.40 sati

Redakcija filmskog programa HTV se pripremila je za prikazivanje nove crtane serije od 20 epizoda o simpatičnom i obiljubljenom dinosauru Denveru. Serija je bila vrlo popularna u Americi zbog izvrsnih crtala, animacije i produkcije, zanimljive priče i mnogo akcija. Dinosaur je jedinstven crtani lik koji voli dječju, u seriji nema nasilja a afirmiraju se pozitivne vrijednosti. Produkcija Warner Bros 1987. godine. Urednica: Vesna Sudar.

PRVI PROGRAM
«NATJECANJE»
AMERIČKI IGRANI FILM
SUBOTA, 16. 3. 1991. u
20.15 sati

Dvije mlade pjevnice muškarca na pragu četrdesetih, lijepe mlade djevojke, natječu se za istu nagradu. Zaljubljuje se i tako profesiju povezuje sa svojim intimnim životom. Ova zanimljiva ljubavna priča debitantsko je ostvarenje redatelja Josefa Olsanskog. Režija: Joel Olsansky. Uloge tumače: Richard Dreyfuss, Amy Irving, Lee Remick, Sam Wanamaker i drugi.

TREĆI PROGRAM
CIKLUS TV PREMIJERA
«STARK»
američki igrani film
NEDELJA, 17. 3. 1991. u
21.00 sati

Iskusni policajec iz Wichita sukobljava se s mafijom u Las Vegasu. Ova tipičan televizijski film, pun dobrih akcionih scena snimljen je 1985. godine. Režija: Rod Holcomb. Uloge tumače: Merilu Hanner, Nicolas Bouvy, Pat Corley, Seth Jaffe, Arthur Rosenberg, Dannie Hopper i drugi.

PRVI PROGRAM
DESET ZAPOVIJEDI
Br. 9
UTORAK, 19. 3. 1991. u
20.00 sati

Roman čovjek blizu četrdesete nakon vastilnih sumnji konačno dobiva i medicinsku potvrdu da je im potentan, a da je za liječenje praksano. On se priborava da će njegov stariji brat s Hankom propasti. Ipak, taj se prijevrtava s onim međutim, misli da je njihov brak i prijateljski odnos važniji od fizičkog. Roman polako postaje ljubomoran, tako zna da ne može pravo na to. Čini stvari koje čovjek njegovih nazora i običajeva nije nikad ne bi činio: uhodi Hanku, prisluškiva njegove telefonske razgovore, pretražuje stvari. Hanku voli Romana i zato mu prijaže da ima veza s drugim muškarcima, no to je samo zadovoljavanje fizičkih potreba. Jednoga je dana Roman zaljubljuje s mnogo mladim ljubavnikom, dolazi do tužne svadbe prijavivajući se oboje.

Tako započinje Dekalog br. 9, posljednji u seriji koju gledamo utorak. Uloge tumače: Ewa Blaszczyk (Hanka), Piotr Maciejka (Roman). Scenarij: Krzysztof Piesiewicz i Krzysztof Kieslowski. Snimatelj: Piotr Sobociński. Režija: Krzysztof Kieslowski.

KOLA ZA NEKENE

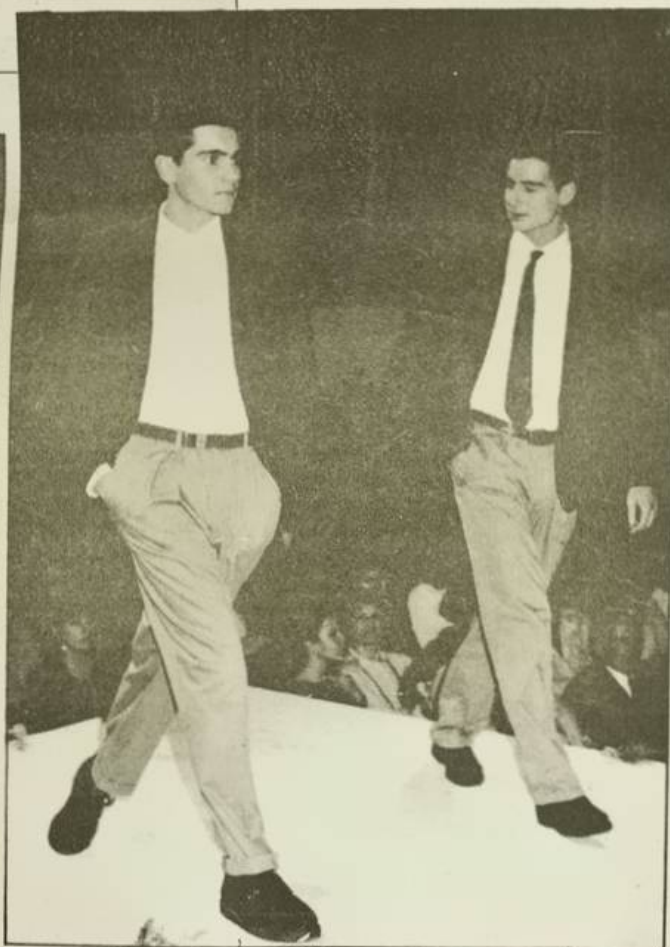

Osnovci, tj. osnovke vježbaju hodanje na pisti...

Najmlađi manekeni, oni iz vrtića nisu obuhvaćeni tečajevima, ali su najzanimljiviji, upravo zbog spontanosti!

up na MODEFESTU '90.

der s proteklog «Modefesta». Elegantno, profesionalno...

JOSIP - PRAVEDAN

Evangelje u malo riječi puno kaže o Josipu. Matej mu pndaje stibut pravedan. U želji, da sebi i čitateljima objasnim značenje tog pojma tražio sam objašnjenja. Jedan suvremeni riječnik ovako precizira taj pojam: -Pravednost je moralna krepost po kojoj se svakomu daje ono što mu pripada i poštuje se pravo drugoga- (Pallazzi). Biblijski leksikon malo drukčije određuje značenje tog pojma: -Odnos prema Bogu, siraš Božiji i povjerenje u Boga- (Reincker). Teološki priručnik kaže ovako: -Pravednost se sastoji u diskreciji kao plodu dobrote duše razmišljanja i uravnoteženosti suda- (De Flores). Jedan hagiograf zaključuje ovako: -Kad se za Josipa kaže da je pravedan znači da je kao čovjek bio čist, krepstan i svet- (Melchers).

Navedena objašnjenja pomažu nam da Josipa doživimo kao čovjeka čija se pravednost temelji na vjermom održavanju Božjega zakona.

Uvijek nam je drago čuti kad netko pojam pravednosti poveže s nama dragom osobom. Ipak, koliko god cijenimo taj pojam, u neprestanoj smo opasnosti da upravo u pravednosti zakažemo. Iskustvo nam pokazuje da i religiozni ljudi, dok govore o ljubavi, mogu nekada zanemariti zahtjeve pravednosti. Njihova pobožnost postaje tada čudna, a posljedice mogu biti veoma bolne za one koji s njima žive.

Kad Evangelje kaže za Josipa da je bio pravedan želi naglasiti da je ljubio Boga. Tu ljubav je očitovalo održavajući zapovijedi i stavljajući svoj život u službu ljudi, svoje braće.

Imajući u vidu gornje odlike ne smijemo se čuditi što je Bog imao neograničeno povjerenje u Josipa. U povijesti spasenja Josip ulazi kao čovjek Božjeg povjerenja. Bog mu je povjeren svoga sina Isusa Krista. Josip se treba za nj brniti i postati mu vidljiva slika nevrijednog nebeskog Oca. Povjerenje mu je također Isusovu majku - Mariju. Josip postaje njen zaštitnik i zaručnik.

Svojim životnim postupcima Josip oprav-

dava Božje povjerenje. Evangelje nam ne donosi ni jednu Josipovu riječ. To ne znači da je Josip bio nijem, nego da u času kad je trebalo nešto učiniti nije gubio vrijeme na riječi. Sjetimo se samo prizora kad je trebalo bježati u Egipt. Nije pitao zašto, nego je ustao i pošao.

Vjemička pobožnost razmjerno kasno otkrila je značenje sv. Josipa. Poznato nam je da su mučenici bili štovani neposredno nakon smrti. Naprotiv, morao je proći puno vjekova dok se proširilo štovanje sv. Josipa. Prvi jasni spomen nalazimo u mariologiji (kalendarski popis svetaca) oko g. 850. Franjevačka duhovnost (od XIII. st.) veoma je mnogo doprinijela štovanju sv. Josipa. Pobožnost su također širili pojedini veliki sveti: sv. Bernard (1090-1153), sv. Franjo Saleški (1567-1622), sv. Terezija Avilska (1615-1682) i mnogi drugi. 1956. g. papa Pij XII. uvodi svetkovinu sv. Josipa Radnika na dan 1. svibnja - u želji da proslava toga dana poprimi kršćansko obilježje i da ne bude trajni izvor nepovjerenja, mržnje i nasilja- (Melchers).

Za čašćenje sv. Josipa u našoj domovini važan je sljedeći podatak: na policaj zagrebačkog biskupa Martina Borkovića 1687. g. Hrvatski sabor proglašava sv. Josipa zaštitnikom hrvatskog naroda. U tom teškom času povijesti Sabor povjerava sv. Josipu bingu za naš ispačeni narod. Situacija je bila teška. Pogibao Zrninski i Frankopani (1671.) još uvijek se osjećali kao svježe rane. Tri ljudska gospodara (Beč, Carigrad, Venecija) otmajaju se za dragu nam Domovinu.

U Šibeniku sv. Josipa posebno se štuje u crkvi sv. Frane. Lijepi barokni oltar podignut je g. 1753. Prva slika je propala. Troško bratovštine sv. Josipa 1875. g. nabavljena je slika koja i danas resi oltar. Skupa sa svojim kćer izradio ju je umjetnik Schiavoni.

Dok govorimo o štovanju sv. Josipa u našem kraju ne smijemo zaobići msgr. Josipa Amenča, sada umirovljenog šibenskog biskupa. On je zaista promicao ovu pobož-

Slika u kapeli Šibenske bolnice. Izradio ju je A. DUXA 1884. U vremenu kad u bolnici nije bilo kapela slika se nalazila kod časnih sestara milosrdnica. One su se pobrnule i za njezinu restauraciju. Nažalost, ne možemo pronaći fotografiju kako je nekada izgledao čitav oltar. Ako bi nam netko od čitatelja u tome pomogao, bili bismo veoma zahvalni.

nost. Dokaz toga je i prva župa što ju je osnovao: Sv. Josipa Radnika u Račinama (1964). Kao umirovljeni biskup postaje sponzor za crkvicu sv. Josipa u Krčulju (kod Pmoštena). Sam ju je posvetio prošle godine pred blagdan sv. Josipa.

U Šibenskoj biskupiji ima još zdanja posvećenih u čast sv. Josipu kao, na primjer, u Kninu i Tnbunju. Postoji i više poljskih kapela. Nemoguće bi bilo izbrojiti sve slike, kulpove i oltare podignute u čast dragog Sveca.

Ovom prilikom posebno se želimo osvrnuti na kapelu sv. Josipa u Šibenskoj bolnici. Otvorena je kad i bolnica (1883). Do 1947. g. u njoj se dnevno održavalo bogoslužje. Tada je prostorija bila upotrebljena za druge svrhe. Nastojanjem Uprave kapela je ponovno obnovljena i na Badnjak prošle godine u njoj prvi put služena misa. Oltar je svake nedjelje. Nađi bolesnici, kojima to dopuštaju prilike - sada imaju mogućnost da nedjeljom sudjeluju kod sv. mise.

Godišnja proslava sv. Josipa (19. ožujka) doznva nam u pamet sljedeće: Bog i ljudi ne vrednuju uvijek jednako. Ljudi svu pažnju

posvećuju vanjskim znakovima, a Bog gleda u srce. Naizgled -male kreposti- resile su život sv. Josipa, poniznost, duh služenja, čistoća srca, duh siromaštva (osjećaj ovisnosti od Boga), ustajnost u poslu, diskrecija. Koliko god ove odlike izgledale male one su zapravo temelji i uvjet sretnog života u ljudskoj zajednici. Unoseći te vrednote u svoj život Josip je postao Bogu drag, a nama uzor i zagovornik kod Boga. To je razlog da često kršćanski roditelji njegovo ime daju svojoj djeci. Svima koji nose to lijepo ime ovom prilikom čestitamo imendan. Činimo to u želji da barem nešto od velikih vrline koje su rasile život sv. Josipa, i oni unesu u svoj život. don Ante SKRAČIĆ

19. OŽUJKA SV. JOSIP

Josip nije bio upadan svetac. Nije učinio ništa neobično. Bio je sličan drugim ljudima. Zato nam je blizak i drag. U čemu je onda njegova veličina? Dvije odlike posebno su izražajne u njegovu životu: podložnost Bogu i služenje bližnjemu.

FOLKLOR 1991.

BI - NE BI

prošlog ljeta dobila laskave ocjene. Nakon institucionalnih predavanja, ova izložba se ožujka 1991. godine pojavila u galeriji Muzeja grada Šibenika.

Danas biva da Michael ili Richard svojoj izabranici na ekranu procijedi: "ti si najbolje što se desilo u mojem životu", a kako

Na posebne načine, muškarac je ženi i njenoj okolini mogao prenijeti značajne odluke i bez riječi, određenim postupcima sa njenom odjećom. Ako bi muškarac mladac uspio doći dovoljno blizu svoje nevjeste izabranice da joj raspori dio dimlja, njena je čast bila do to mjere skrivena da joj nije preostajalo ništa drugo do udaje za nevoljku. Rasporivanje dijela svoje pregače ili marame rukom vlastitog muža crnogorske je žena shvatala kao izraz krajnjeg nepovjerenja, i smjela je napuštati kuću vraćajući se svojima. U mnogim je sredinama postojala djevojka najučinkovitije kaznjena smicanjem djevojačke kaplice, simbolično predstavljujući sramotu do kraja života. Podajetimo se, radi se o ogilavju sličnom onome kojeg je sa glave ziarinske mladenke -golam sabijom- oklanjao stari svet, kako prenosi Forti.

bi to u svoje vrijeme učinio Sima Mari, pa i Huso Fati? I jesmo li danas nešto usvojili od njih, nehotice?

Spolnost po pučki

Ovi su se krajevi s orijentalnim kulturnim kompleksom do 1918. godine upoznali tek posredstvom trgovaca i ljudi od pera. Ondašnjem čovjeku i danas neistovremeno izgledati ašikovanje ostrašćenog mladića pod zastirnim prozorom svoje sugovornice tokom dugih mjeseci i godina. Niti bi se baš svaki badul složio da od sveđaha goreg jeda nema. Mnogo bližim nam se doima dinaridski kulturni kompleks, s predmnijevanim stereotipom gorde kućanice koja iščekuje svojeg gorštika da mu previje rane. Ovdje je sve podložno prestižu muškarca i ugledu klana. Plemenita se savezništva očvrđavaju i zaručama malene pa i tek začate ili narodne djece. Pogrešni postupak žene ne nailazi na razumijevanje, ona će postati ruglom zajednice, biti obilježena ili vraćena svojima. Istra-

žvači jednog naroda iz bliskog kulturnog okoliša, sarakačena iz Makedonije i Epira, još u drugoj polovici prošlog stoljeća bilježila da je neoprezna djevojka za svoj prijelup bila kamanovana do smrti. U jednoj planinskoj oblasti Metohije prije desetak godina u javnosti je odjeknulo nasilje nad djevojkom iz plemena Crnogoraca - brdana koja je nadena mrtva izven se. Ubojicu je prijavio jedini čovjek koji je od njega samog čuo za zločin - otac, takode brđanin. Isti krajevi su u etnološkoj literaturi znameniti i po običaju zavjetovane djevojke, koja se od početka zrelosti do smrti oblači i drži kao muškarac, te biva shodno oslavljavana užnjajući neprikladno ugled.

Uski obalni pojas i kraci nječnih dolina životnom su upućenošću na dodir i trgovinu sa strancima posredovali i kulturu življenja središnjih gradova, a time i navade i društvene uredbe vezane za spolnost. Volje mladih ima veći značaj nego u dinaridskom kulturnom kompleksu, upoznavanja su u pravilu terimična, veze čvrste a izvanbračne sklonosti više iskazivane u gradovima. Granice među selovima gradskog društva markantno su označene. Nakon 1775. godine piše jedan stražar u Dubrovniku: -vlastelin ne smije da pohode mlade djevojke, osim ako hoće da se ženi. Ali je dozvoljeno da s njima u kući govore građani, stranci, koji nisu plemići, i druge osobe. Taj isti običaj vlada i kod građana, tako da se ne dozvoljava da građanin posjeti građanku ali to može da -čini vlastelin-. Na koncu, prije stoljeća, otpočinje val prekomorskog iseljavanja s obale, koji stereotipe ljubavnog života obogaćuje likom ostale žene koja oblači svoju djecu povremenim pošiljkama odjeće iz Amerike strpljivo očekujući povratnika ili poziv za pridruživanjem u dalekoj zemlji. Valjalo je da još mnogo brodova proplovi ovim vodama da bi naših dana i putem ovakve izložbe vidjeli da opjevani stereotipi i nemaju mnogo zajedničkog sa nepalovrenom stvarnošću. Pa i onom negdašnjom kakva se predočava plasticitetom i svakome pomisljivom uvjerljivošću izložaka postavljanih u galeriji Muzeja. Jadran KALE

O sjećaj koji poprimi nepripremljenog čitaoca dok lista -Antropophytaiu-, učeno bečko izdanje s početka našeg stoljeća, blizak je zgranutosti. Na tim stranicama mogu se naći tekstovi zidnih natpisa iz bečkih kondota, a opscenošću za ovim latinalijama ne zastaju ni objavljene pučke pripovijetke balkanskih naroda. I jedan odabir ovih tekstova nedavno je objavio BIGZ pod naslovom -Mrsne priče-. Tokom godine ova i izdanja uporedive životnosti nisu bila prečesto citirana u bibliografijama znanstvenih radova, a nekoliko muzealija zagrebačkog Etnografskog muzeja okupljenih pod zasebnim inventarom -Arcana- (-Skriveno-) služilo je samo za ključnu provjeru zrelosti pri stručnim ispitima budućih kustosa. Zatim je uslijedilo nekoliko radova o temama u vezi s tradicijskom spolnošću, više popularnih izdanja širokih naklada (objava -Crven-bana-) i jedna izložba.

Izložba se zvala -Narodna intimna- i 1986. godine je otvorena u Etnografskom muzeju u Zagrebu. Kao prva te vrste do tog vremena, izložba je sadržavala izložke vezane za snubijenje, predbračni i život supružnika i samaca, osobene običaje i različitih strana Jugoslavije, nekadašnje pučke načine zaštite i pobacivanja te brojne ulomke karakterističnih narodnih pjesama. Tada student etnologije, bivao sam svjedokom reakcija autonteta struke koji su se pred širim slušateljstvom na izložbu osvrtili riječima -to je vrlo zanimljivo, ali možda ne baš na takav način-, a u užem krugu izbor izložbenih motiva dopunjujući još kakvom škekiljivom noticom sa vlastitih terenskih bilježenja. Autorica izložbe nije se smela ustijed primjedbi da izložbu zaokupija pažnja dok -toliko drugih značajnijih tema čeka na obradu-, već je nastavila izabirati izvora i temama bliske studije pripremljivati građu za narednu izložbu. Do tada neznatnane muzealije upotpunila je ambijentalnim ugodajem kojeg zazivaju predmeti javne nespulane svakodnevnne upotrebe bez ovog knjižaketa do sada nepoimani i na ovaj način izložbu je nazvala -Bi - ne bi-, i za nju u kulturnim rubrikama gradskih listova

JNA I DEMOKRACIJA

-Po tumačenju vojske, građanski je rat na pomolu i oni ga moraju spriječiti. Ako rata nema, oni će ga pokušati izazvati a onda tvrditi kako su oni jedini faktor koji ga može spriječiti. JNA se poziva na Ustav i tvrdi da sve što čini, pa valjda i ovo u Pakracu, čini da bi zaštitila ustavni poredak. JNA se može pozvati na član 240 Ustava SFRJ, prema kojem JNA štiti nezavisnost, teritorijalni integritet i društveno uređenje u SFRJ. Stane Brovet, govoreći pred Odborom za unutrašnje poslove Savezne skupštine kaže da oni štite društveno uređenje. A kakvo je to društveno uređenje iz Ustava 1974. godine? To je društveno vlasništvo sredstava za proizvodnju, samoupravljanje i vodeća idejna uloga SK. Postoji li takvo društveno uređenje u Hrvatskoj? Ne. Društvenog vlasništva nad sredstvima za proizvodnju, samoupravljanje i komunističke ideologije nema u Hrvatskoj, ni u Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Makedoniji. Ako je došlo do promjene društvenog uređenja, a jest, i ako je to rezultat legitimnih slobodnih izbora, onda je ta promjena zakonita. Možemo zaključiti samo jedno: JNA je dužna štititi samo demokratski izabranu vlast u tim republikama.

Ivan Vekić, predsjednik DPV-a Sabora Republike Hrvatske, u "Večernjem listu"

GENERALNA PROBA

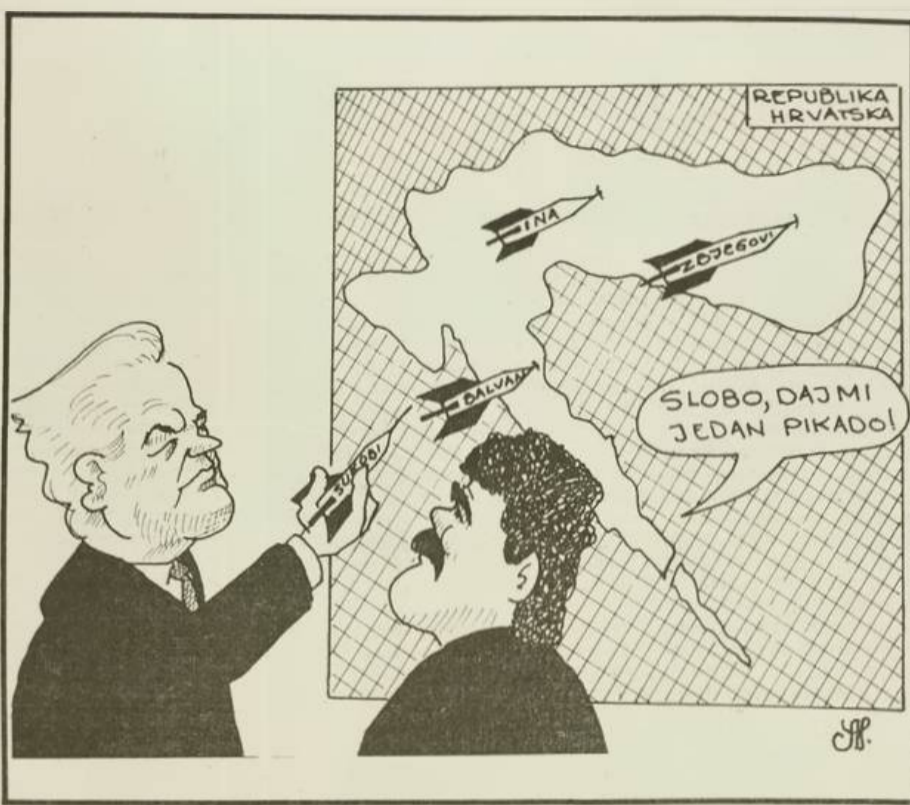
-U subotu navečer nazvali su me neki moji znanci i podsjetili me na moje proštvo od prije dvije godine da će Srbija biti gažena tenkovima velikosrpske JNA. Međutim, ova akcija Armije u Beogradu razvidno pokazuje teze koje sam izrazio i ranije da JNA ni u kom slučaju nije 'velikosrpska' na način na koji se to stalno ističe u nas, nego je čudesni jugoslavenski bastard podjednako i antisrpski i antihrvatski, koji će strategijsko-taktički koketirati čas s jednim, čas s drugim nacionalizmom ne bi li ga upotrijebio kao pogonsku energiju za očuvanje vlasti. Jer, ako je nešto bjelodano jasno, poslije 'malog građanskog rata' na beogradskim ulicama, onda je to činjenica da niti totalitarizam, bio on boljševički, fašistički ili građanski nije narodni. Upravo obrnuto, svaki je totalitarizam akt izdaje naroda i to svakog posebno i svih zajedno. Nemojmo se zato radovati, dragi čitaoci, onome što se dogodilo na beogradskim ulicama. Na beogradskim ulicama dogodila se mnogo krvoločnija i intenzivnija repriza Pakraca, odnosno samo je uvježbano ono što se priprema za Zagreb, Sarajevo i Ljubljano.

Ivan Zvonimir Čiček, u "Slobodnoj Dalmaciji"

SLOBINA PETA

-Na mitingu kod Požarevca 1988. Milošević je rekao da je Srbija prisiljena da se bori za teritorije, na mitingu u Gazimestanu 1989. je zaprijetio oružanim ratom onima koji se neće saviti pred njegovim naređenjima i zahtjevima, Albancima je na Kosovu davno poremetio mir esalancima srpske policije, a Hrvatima i Bosancima poručuje da svi Srbi žele živjeti u jednoj državi, te nema te okolnosti koje će tu želju onemogućiti. Znači, ni rat, ni dramatičnom obračunu svojim podanicima, dok su u Beogradu još trajali okršaji demonstranata i policije, Milošević kaže da je napadnut mir. Mir drugih nikada mu nije bio tako važan.

Kada je aktiviran scenarij 'operacije Pakrac' Miloševićeva 'tvrđava laži' pripomogla je vijestima o šestero mrtvih. Jer, tek tada može biti pravog razloga za unutrašnju Armiju, U Beogradu, nažalost,

moj jednoj stvari srbijanska stvar je u pravu — u tvrdnji da nije u pitanju rušenje sluganskog rukovodstva Televizije Beograd, već rušenje republičke vlasti. Točno. Jer, ona se s uzurpiranom televizijom uzdigla i održava se. Bude li joj ometa, ta vlast pada. Kao Ahil, Milošević u borbi za Troju mora štititi svoju petu kao Spartanac pitanje obrane Televizije bukvalno je shvalio 's njom ili na njoj'.

Azem Vilasi, u "Slobodnoj Dalmaciji"

UBOJITA TELEVIZIJA

"Mi razumijemo revolt demokratske opozicije u Srbiji, koja se digla protiv jednogumija što ga nameće Televizija Beograd, TV Beograd i inače je pridonijela širenju međusobnog nepovjerenja u Jugoslaviji, a posebice nepovjerenja između Srba i Muslimana u Srbiji. Mi stoga revolt demonstranata razumijemo. Demonstracije bi vjerovatno prošle mirno, kao što su i najavljene, da milicija nije primijenila silu. Na televiziji smo mogli vidjeti da je milicija prva upotrijebila silu protiv demonstranata. Dalje se dogodilo ono što se po svojoj prirodi moralo dogoditi, a to je trebalo i moglo se izbjeći. Mislimo također da miješanje Armije nije bilo potrebno. Ona nije zato da intervenira u jednom čistom političkom sukobu. Rekli smo prije, a i dalje tako mislimo da je legitimno postupanje Armije samo u tri slučaja: u obrani vanjskih granica, obrani unutarnjih granica, te radi sprečavanja eventualnih međunarodnih sukoba. Tamo to nije bio slučaj."

Alija Izetbegović, predsjednik Predsjedništva BiH, u "Večernjem listu"

KADA ĆE DOĆI DO PROVJE-TRAVANJA

-Srpski nacionalni interes vidim u vođenju jedne miroljubive i prijateljske politike, u odustajanju od dosadašnjeg nacionalističkog vladanja i od pokušaja da se nametne drugim narodima. Pritom, naravno, mislim da su i drugi nametljiviji svojim ekstremnim varijantama Srbija je izgubila mnogo, što je u momentu kada su počeli da se menjaju sistemi u Istočnoj Evropi, ona upravo tada ustoličila jednu autoritarnu vlast kao proizvod situacije na Kosovu. Umesto da Srbija bude u mogućnosti da i sama nudi demokratske promene, čime bi ona i dobila podršku svetske javnosti, umesto da se transformišu i policijski i vojni aparati

nije bila akter tih demokratskih promena — to je najviše ugrozilo srpski nacionalni interes. Jer, ako je taj interes vezan za srpsku dijasporu, onda je dužnost srpske politike bila da ona bude najdemokratskija i da za ideju opstanka Jugoslavije bez uslovljavanja njene forme, dobije najširu moguću podršku.

Dr Vesna Pešić, jedna od osnivača UJDI-a u "VUS-u"

POTJERNICA

NISU NI POLITIČARI NAJGORI

"Budimo precizni, Srbija je trenutno upala u zamku koju je sama stvorila, insistirajući na besmislenoj i glupoj zavjeri Vatikana, Kominterne, CIA-e. Najveću krivicu za takvu situaciju snose intelektualci i pogotovo novinari, u Srbiji, koji su u cijeloj igri odigrali kurvinsku ulogu i to goru od političara. Naravno, političari su davali nalog. Što je još gore, oni se igrajaju sa sudbinom srpskog naroda van Srbije. Lako je srbovali u Beogradu, ali oni su stvorili od svojih komšija neprijatelje u krajevima gdje su Srbi u manjini. Cijena kakvu će za to platiti bit će ogromna, a pri tome ne mislim na represalije, već na odnose među običnim ljudima. Život je sada sve manje i manje podnošljiv u miješanim krajevima. Najveću odgovornost za to snosi štampa u Srbiji (Albanci i Kosovo?). Rak-rana srpskog ugleda u svijetu jest Kosovo. Ne može se u ime srednjovjekovnih granica Srbije i srpskih nacionalnih svetinja opravdati potpuno uništenje nacionalnih prava, i to ne manjine, nego većine na Kosovu. Mogu oni vrištati koliko god hoće da je to zavjera protiv Srbije, ali činjenica je da dok ne sredimo kosovsku gužvu, mi kao Jugoslavija u Evropu neredno ući. (Kakve su šanse da se to sredimo?) Teško, vrlo teško. Demokratsko albansko rukovod-

ŽANA LELAS U

Žana Lelas, igruena košarkašica -Elemea- i reprezentacije Jugoslavije, potpisala je sredinom ljeta u Sarajevu novu ugovornu obavezu sa lanošnjim klubom -Cemex-. Za šibensku sportašku javnost nakon odlaska Tine Džabo, još jedan šok. No, u ovom trenutku iz klupske kancelarije -Elemea- još uvijek nema službenih potvrda o Žaninom potpisu za sarajevsku ekipu. S druge strane, što je svakako najbitnije, ugovor još igračici ne latjeće po završetku ovogodišnje košarkaške sezone. Šta će se dogoditi? Po svemu sudeći ništa. Ukoliko Lelasova karijera u Sarajevu, u tome je dosta ne može ništa aprijeti. Naime, danas svatko ima lano gdje misli da mu je najbolje. U šibenskom se sastavu ne uzbuduju razmišljanjima o sljedećim zbivanjima po završetku prvenstva. U prvom je planu osvajanje titule prvaka i sve je podređeno ostvarenju tog cilja. Nadalje, ipak se ne može lreći da klupska predjedništva ne vodi računa o onome što će se zbiti. Već je sada jasno da u slučaju otvaranja inozemnog tržišta, šibenčanke lano kupiti kvalitetne, ali ne toliko skupe igračice. U jednoj dugoročnoj politici, koju nametne novo Predjedništvo, mudar i nadasve racionalan potez. U isto vrijeme, odlazak Lelasove nalaze i još stručniji rad u mladim kategorijama, kako bi se svaka -solidna- kvalitetnog igrača mogla nadomjestiti -svježom krv-. O Žaninim igrama ne treba previše trošiti riječi. Igračica koja je od dolaska iz Splita redovito pružala najviše što je mogla. Sada razmišlja o odlasku u Sarajevu, nadajući se da će lano dobiti više i dakako igrački uznapredovati. No, ipak Žana Lelas nije -Elemea-. Šibenski će sastav živjeti i po odlasku vilke Splitčanke kojoj je svakako još preostale najveće zadaće. Sa svojim -stariim- klubom osvojiti titulu prvaka Jugoslavije.

Z K

REKREACIJA — KULTURA ŽIVL

LIJENOST I NERAZUM

Čovjek lakom višestru evolucija, što je očito vidljivo prilagodavao se svim -zdravim- i -nezdravim- sistemima, a ta prilagodavanja u osnovi su se manifestirala kao gubljenje ili smanjenje funkcionalnih sposobnosti, a ponegdje je dolazilo do prvih patoloških stanja. Promjena uvjeta života ndnoeno -egzistencijalno- dovode do pojave tzv. -BOLESTI CIVILIZACIJE-. Prema definiciji zdravlja sadržanoj u Ustavu Svjetske zdravstvene organizacije (Who), ZDRAVLJE JE POTPUNO

STANJE FIZIČKOG, PSIHOLGOŠKI I SOCIJALNOG BLAGOSTANJE I ODBUSTVO ORONUŠAVANJA (Rekreacija je medle i kultura života). Poastup i čamom je dr. Kragimira Štuba bitnije suštinske koncepte nam se ne dopadaju daljnje etiranje.

1. za većinu bolesnika da ni društvo, već sli

O RUŽAMA, NEDOSTATKU NOVCA I JEDNOM RAZBOJNIŠTVU ...

DRNA
PAN

Proljeće dolazi ponovno, lijepo i nezastavljivo. Zabilježili se bademi, trešnje i zamirne ljubitelja. Proljeće je nezainteresirano za sva naša priopćenja, vrijedni brige, laži i istina. Mirano, svježeg daha, naslućujućom toplinom, dolazi proljeće. Nema ostavljati mrka lica, nesanicu, neke i tuđe budućnosti. Proljeće dolazi, ljudi! Pojedinci se spušavaju radovima u voćnjaku, vrtu i vinogradu, zapravo najljepše je brinuti o ružama u vlastitom vrtu.

Zaposleni Dmišani u najvećem broju doživljavaju neugodna iznenađenja, pa gotovo svakodnevno dobivamo vijesti o prisilnim odlukama, odgođenim plaćama, smanjenim plaćama itd. Gradivinarst -Udemika- već četiri mjeseca ne rade pa nemaju ni plaću. Nitko više i ne zna kakav je status ovog poduzeća

Trgovci -Trigoprometa- kašne s plaćom po dva mjeseca. Vozači -Dmištransa- su također u nezavidnom položaju. Pedesetak radnica -INA-OKI- ponovno su na prisilnom odmoru. Teškoće su u tekstilnoj industriji, u industriji građevinskog materijala. Osjeća se to svugdje i na svakom mjestu. Dmiš je pun svega, ali narod nema novca, poduzeća nemaju novca. Novca izgleda nitko nema. Blizjimo kažnjeno plaće i prosvjetnim radnicima. Pojedinci ističu da su plaća u općinskoj upravi opet dosegle astronomske visine prema plaćama u privredi i društvenim djelatnostima.

Nekada se za NE -Manojlovec- i njegovu pripadnost Kninu stvaralo viceva na račun bivših oktajskih općinara koji su -odlazak- -Manojlovcu- u Knin izglasali. Nedavno je odlukom Vlade RH vraćen Dmišu jer je na njegovom području. Sindikat hidroelektrana na Krki i Zrmanji istakao je da je ova odluka tehnički

ekonomski potpuno neopravdana. Ispitjućivo politički čin. Izdvajanje ca- cijepa se cijeli sistem teknomski i kadrovski, te onemogućuje razvoj. Politički težinu cijelom pčinjenica da se prije ove odluke hrvatske nacionalnosti potplaćali za izdvajanje i formiranje uprave, a seobno je istaknuto da je Dmišu ime rente 1.60 milijuna dinara, a sva njeu korištena za razvoj privredne. Sindikat je povodom ovog potplaćali svim nadležnim organima Republike i elektroprivrede.

Den žena je proslavljen normom, to se svega i svečoga. Bilo je i prvog lijepog cvijeća. Iko je i u vaca. Zakazana sjednica Skupštine je održana, jer nije bilo kvorum. doduše zaborana baš na Den ž

MALI OGLASI

TELEFON: 25-606

- PRODAJE se plaćali stroj -Olimpia- — SQ 3. Javiti se na telefon 22-125 (2163)
- IZNAJMLJIVJE se stan za poslovni prostor, veličine 50 četvornih metara povoljno za kancelarije, ordinaciju sa zajedničkim WC-om i mogućnošću ugradnje drugog. Informacije na telefon 25-110 (2164)
- TRAŽIM staru kuću ili manju vikendicu, može i nedovršenu na relaciji Ražanj — Šibenik — Murter. Javiti se na adresu: Davor Brajković, Pui Vide bb, III na telefon 059/22-483 (2165)
- KUPUJEM brod dužine do 6 metara. Ponude na telefon 28-260 (2166)
- PRODAJEM teren u Primorju kod sulokampa, veličine 400 četvornih metara, 100 metara udaljeno od mora. Struja, voda i telefon u neposrednoj blizini. Nazvat na telefon 36-407 od 14 do 17 sati. (2167)
- IZNAJMLJIVEM poslovni prostor u Skopskoj ulici. Telefon 28-518 (2168)
- PRODAJEM dva terena na Dardačici, 150 metara udaljeno od mora. Struja, voda i telefon u blizini terena. Telefon 32-234 (2169)
- PRODAJEM grobnicu u Dubravi kod Gospe od Zdravija. Javiti se na telefon 28-340 (2170)
- PRODAJEM odjevne predmete: majice, suknje i perike. Telefon 34-282 (2171)
- PODUČAVANJE talijanski jezik. Informacije na telefon 34-282, poslije 12 sati. (2172)
- PRODAJE se prizemlje u jednokatnici s dvorištem i poslovnim prostorom. Informacije na telefon 059/34-282, poslije 12 sati. (2173)
- ENGLJEZ podučava konverzaciju, piše poslovne pisma i ispunjava formulare za traženje viza za Kanadu, Ameriku i Australiju, te prevodi. Telefon 059/34-282, zveći poslije 12 sati. (2174)
- PRODAJEM teren na Srimu površine 19.490 četvornih metara. Telefon 34-282, nazvat poslije 12 sati. (2175)
- IZNAJMLJIVJE se poslovni prostor. Telefon 34-282 nazvat poslije 12 sati. (2176)
- OTKUPUJEM stare vrijedne knjige na svim jezicima. ANTIKVARIJAT -LIBAR- SPLIT. Poljana kralja Tomislava 2. Telefon 589-134. (2177)
- PRODAJE se -Tetrapak 126 P- Godina proizvodnje 1988, prešao 13.000 kilometara, kao nov. Cijena 15.000 DEM. Telefon 28-718 (2178)
- PRODAJEM kuću u centru Šibenika s garažom i dvorištem u Teškoboj 43. Telefon 28-201 (2179)
- PRODAJEM jedrilicu dužine 4 m -Elen- sa svom opremom i priborom, registrirana. Cijena po dogovoru. Telefon 23-781 (2180)
- PRODAJEM teren, veličine 600 četvornih metara sa zapečatom građnjom i građevinskom dozvolom kod Galare, Bilice s deane strane glavne ceste. Cijena povoljna, može na otplatu. Pogodno za stanovanje i poslovni prostor. Informacije na telefon 23-781 (2181)
- PRODAJEM teren cca 230 četvornih metara na otoku Keorju. Telefon 23-058 (2182)
- PRODAJEM -Suzuki Swin 1300 GYL-, metalik, bijeli, novi. Može i zamjena za jačiniji. Informacije na telefon 23-761 (2183)
- IZNAJMLJIVEM dvokrevetnu sobu na Šubičevcu. Informacije na telefon 29-789 svakog dana od 10 do 18 sati. (2184)
- KUPUJEM apartman na području Šibenika, po mogućnosti što bliže moru. Telefon 29-904 (2185)
- PRODAJEM skrojenu robu za sezona proljeće i ljeto, bermude, suknje-hlače i mini. Cijena povoljna. Telefon 43-078 (2186)
- PRODAJEM blok ručne izrade. Cijena povoljna. Telefon 43-078 (2187)
- TRAŽIM profesora engleskog jezika, zbog repetitorstva. Telefon 43-078 (2188)

- PRODAJEM brod -Galeb- 6,75 R, Torpeda 18 KS, osovinski vod, propelu i drugu opremu te gramofon -Technica SLM 1-. Javiti se na telefon 25-105 (2189)
- REZERVORAR nađe za -Galeb- 6,75 od nerđajućeg čelika, 120 l i prodajem za 4000,00 dinara. Telefon 35-569 (2190)
- BASARU -Kvamerplastika- 4,5 l -Tomas- 4 KS, sve starije 5 godina prodajem za 27.000,00 dinara. Telefon 35-569 (2191)
- PRAVIM torte i kolače za vjenčanja, rođendane i druge prigodne svečanosti. Po želji kupaca može iz donesenog materijala. Javiti se na telefon 25-755 (2192)
- PRODAJEM stan u centru Šibenika veličine 110 četvornih metara, jednoetažni, privatno vlasništvo. Telefon 059/38-579 (2193)
- IZNAJMLJIVEM poslovni prostor, veličine 22 četvorna metra na Gardel. Telefon 38-654 (2194)
- MLADI bračni par traži polunamještenu ili nenamještenu stan. Ponude na telefon 28-820, radnim danom od 8 do 15 sati. (2195)
- PRODAJE se motorna pila -Tomas 650- u ispravnom stanju, stara 3 godine, kopačica -Benasi- 3 KS, ispravna, stara 8 godina, motor brodek -Albin- 5 KS, benzinec s osovinom i propelom i rezervoar za gorivo. Sve u odličnom stanju, za rezervna dijelova. Prodeje se povoljno. Telefon 43-438 (2196)
- TRAŽIM jednosobni ili dvosobni stan. Telefon 33-399/471 do 15 sati i 26-523 od 15 sati, pa dalje. (2197)
- IZNAJMLJIVEM sobu s kupatilom u centru grada. Telefon 22-300, nazvat od 17 do 18 sati. (2197)
- PRODAJEM trosjed na razvlačenje, dvije fotelje i stolice. Cijena 8500,00 dinara. Nazvat na telefon 38-318 (2198)
- POVOLJNO prodajem motor-kolač -MZ 250 T-1-. Telefon 39-819 (2199)
- MUENJAM dvosobni komforni stan u strogom centru Zenice za stan u Splitu, Šibeniku ili Zagrebu. Informacije na telefon 059/33-910 (2200)
- POVOLJNO se prodaje manja količina građevinskog materijala. Telefon 32-470 (2201)
- POVOLJNO prodajem građevinski teren u blizini Šipada i magistrale, veličine 510 četvornih metara. Telefon 32-470 (2202)
- RITMO povoljno prodajem nedovršenu kuću s okućnicom u Bilicama. Voda, struja, asfalt i telefon u blizini. Telefon 32-470 (2202)
- IZNAJMLJIVEM poslovni prostor pogodan za sve vrste trgovine. Javiti se na adresu: Jaso Jurčić, Prve dalmatinske pobjeterske udarne brigade bb. (2204)
- PRODAJE se vinograd u Donjem polju s vikend kućicom, površine 800 četvornih metara. Telefon 37-807 (2205)
- PRODAJE se brod -Passara- 4,80 m s kabinom u dobrom stanju. Cijena povoljna. Telefon 27-357 (2206)
- IZNAJMLJIVEM uredni poslovni prostor, veličine 28 četvornih metara na albanskoj tržnici. Informacije na telefon 25-840, kroz jutro radnim danom i 22-545, poslijepodne, neradnim danom. (2207)
- IZNAJMLJIVEM poslovni prostor pogodan za skladište, veličine 100 četvornih metara. Telefon 28-600 (2208)
- PRODAJEM umjetničke slike: Popovića, Jordana i Lachovića. Telefon 059/38-381 (2209)
- IZNAJMLJIVJE se vikendmještenu poslovni prostor, veličine 35 četvornih metara. Informacije na telefon 34-530 (2210)
- IZNAJMLJIVEM poslovni prostor u centru grada, povoljno. Javiti se na telefon 25-371, svakim danom od 11 do 18 sati. (2211)
- OBAVLJAM poslove kućnog majstora (struja, voda, boiler i ostalo). Telefon 22-378 (2212)

U SJEĆANJE

Dana 20 ožujka navršavaju se dvije godine pune boli i tuge od prerane smrti našeg dragog i plemenitog supruga, oca, svekra i djeda

ANTE — TONKO GELINEO

Smrt nije pitala koliko te volimo, koliko si nam potreban, a potreban si nam bio svak dan, svaki čas. Svi smo imali sreću živjeti s tobom, znamo kako nam je teško bez tebe. Ponosni smo što si bio dio nas i ostali ćeš zauvijek naša divna uspomena.

Mvala ti za svaki trenutak zajedničkog življenja. Bol u srcu, suze u oku i sjeca-nje na tebe trajat će vječno. Mvala svima koji klete svoj grob.

Obitelj Gelineo (263)

U SJEĆANJE

Na našeg dragog i nezaboravijanog sina i oca

ANTU JELIĆA

16. III. 1988 — 16. III. 1991.

Prošla su tri godine s tebe nema, nepustio si nas zauvijek. Tuga i praznina je u našim srcima. Kuća je pušta otkako ta je okrugla sudbina otrgla od nas. Ti nisi sam, mi smo uvijek s tobom, a sjećanje je tuga i bol na tebe ostaju doživotno.

Tvoji najmiliji: majka Kora, oca Mate, sin Zoran, kći Jelena i sestra Zlata. Počivaj u miru Božjem (261)

DVA SINDIKATA I JEDAN DIREKTOR

Uzemlju čudosa, čuda nikad do-
sta.
Pa se morat osvrnuti jed-
nom, pa još jedanput kako bi
viedo (i sagledao) sve.
● Sindikat TLM - Boris Kidrič -, Šibe-
na? Neko!
— Neko!
● Radite punom parom?
— To nam je svojstveno. Navika, jed-
nostavno.
● Upravo ste dali ultimatum. Kako
poduzete da vam ispraviš kina - 20. ap-
rila?
— Nije u pitanju ultimatum, prije je-
dan razuman rok!
● 31 ožujka — razuman rok?
— Ima dovoljno vremena za radnje
koje su neophodne.
● Vaš (poslovni) prostor?
— Dobro da je naš.
● Vaš, sindikati, ili TLM-a?
— To je posve nevažno u ovom slu-
čaju — naš je.
● Sindikalni?
— Realni — da.
● Znači li to da u TLM-u postoji
dvojno vlasništvo?

— Ovisi o tome na što mislite
● Na jednoj je strani tvornička tj. ni-
čija, zapravo ona tipa što što prije čepi,
a na drugoj sindikalna, vaša — tu je tku-
lar pozmat?
— Ne vidim kako to veze ima s na-
ma i našim slučajem.
● Kad je već dvojnost vlasništva
prihvatila, znači li to da unutar poduzeća
postoje i dva direktora poave ravnoprav-
na s jedan malo više?
— Ako ste mislili na nas, onda niste
u pravu! Direktor je samo jedan. Ukoliko
pod tim podrazumijevate i njegov stručni
tim, dakako.
● A vi niste direktor?
— To ste vi kazali. Predsjednik je
jedno, a direktor nešto sasvim drugo.
● Ispada da je predsjednik-direktor,
u sadašnjim uvjetima, jači od direktora
poduzeća?
— To nema veze. Mislim na uspored-
bu i tome slično.
● Niste jači?
— Nismo tu da mjerimo snagu!
● Ali u vašoj je moći da prozivate,
izazivate, eventualno mijenjate i zamje-
njujete generalnog direktora?
— Moju moć i moć sindikalne organi-

zacije, zaposlenih u kolektivnu uopće nije
uopće logično uspoređivati. Zna se ba-
kav odgovor može biti i kakav u stvari
jest. To su potpuno različite stvari!
● Nemate utjecaja?
— Ne u tom pravcu u kojem ciljate.
● Ne mijenjate generalnog direktora
na?
— Ne.
● Ali njegov stručni tim, izbor je po
zakonu isključivo u njegovoj kompeten-
ciji — da?
— To je druga stvar i ovano.
● Zapravo i samog direktora može-
te izazvati, opozvati itd.?
— Potonuti inicijativu i poduzeti od-
redene mjere — da.
● A direktor nema ovlaštenja da
učini suprotno — primijeni el pari aršin
i to učini vama?
— Dobro da ne. To može učiniti
samo naša država.
● Direktor je samo -istoči tanjura,
a vi ste (ipak) glavni i k tome -bazni-?
— Ja sam ja; direktor je direktor.
● A kako stoji stvar s odgovornos-
ću za uspjeh ili pak neuspjeh poduzeća?
— Zna se što zašto odgovara?

● Vi u svakom slučaju — ne?
— Ako je u pitanju moj rasor — da!
● A vaš rasor je — trgovina?
— Nisam to kazao.
● Ali diskont u Vatrogasnom domu
u Račinama, pa budući u, sutra se već
može kazati bliskom, kina -20. aprila-?
— Da?
● To je vaša — sindikalna?
— Jest.
● A vi ste šef sindikata?
— Pa?
● Ne znači li to onda da ste istovrem-
eno i direktor trgovine u TLM-u -Boris
Kidrič-?
— Ne znači, i nisam. Ja sam ja, to
sam već kazao.
● Ako dode do formiranja paralel-
nog sindikata unutar TLM-a, a to je oče-
kivati budući da ovaj sadašnji ne obuhva-
ća sve radnike, po kojem kriteriju ćete
dijeliti dobij ti poslojeći trgovački pro-
stor?
— To je drugi problem. Sad je trenu-
tno riječ o običnim navedenijima.
● Znači da...?
— Da.
— Hvala

VELIZAR

DRUGA RUNDA

SVAKO VRIJEME NOSI SVOJE BREME

IŠibenik napokon!
Čime će biti upravljen (nedosta-
jni) bliser u brunu jedrenskih mar-
na, jer Posolarsko je, u to nema
sumnje, bašda tehrva stratišna kolekcija
TLM -Boris Kidrič- je zapravo naj-
vredniji koji se u maratonskoj trci drugoj
godine i više dana izborio za samu vrh
i vrsnu na mjestu pobornika — maršna
u Posolarskom i TLM bit će ubuduće jed-
no te isto.
Lokacija u Posolarskom nije više
okolišiti (i ne samo) oporavljano pomor-
sko dobro, oadaš je to dobro u sastavu
TLM 2, a prva faza izgradnje planirana je
već za 1 lipanj iduća godine. Ključni či-
nom će i praktično biti okončan brak iz-
među (visoko razvijene) industrije i (visok-
og) turizma. A otpadne vode kojima je
upravlja TLM zajedno obavlja bit će tek
prošlost. Pričam ti priču ili tako nešto.
Jer je od svih istoda najvažniji onaj ko-
načni. A -Dane Rončević-, čija je, koliko
se sjedam, bila ideja (i ne samo) vezana
za izgradnju maršna na spomenutoj loka-
ciji, je tek epizoda, niti stapa u maraton-
skoj trci za (končan) prolaz. Pa je kraj-
eja -Dane Rončević- i Cvitan, ex direk-
tor mu kaže, ako je vjerovati, baš oko
maršna i za maršna. Što ne krajju zbilja ni
je vedno budući da svako vrijeme nosi
svoja breme i nove inicijative. Po kojoj
logici će, navodno, jedan od videnijih di-

rektora u projektu zvanom maršna u iz-
gradnji postati upravo šibenski općina
Pohar koji vesja poudariti u startu. Kao
i sve ona — Bentu, Pohar, Poljuplast itd.
što će učti u vešću obitelji (su)financijers
i ostvarenja prava po taj osaviti.
Odluka o pristupanju izgradnji mar-
na u Posolarskom je zapravo onaj dešak
optimizma koji je (evidentno) nedostajao
i stoga veseti
Isto kao izlazak TEF-a iz videsenjae-
no brine.
Sudeći barem o -življim- plaćama za
vožnju i (optimističkim) najjavama čim-
ika račune firme da će sve biti bašja nego
što jest samo kad bude tj kad se uz
sve ostalo, broj (preobrojnih) radnika
svode na pravu mjeru. Koje radnje podu-
zete u tom pravcu (trenutno) ne daju re-
zultate, ali vremena bude. Budući da
i prvi činjebi u Tvornici tvrde da je -svo-
denje na pravu mjeru- nužno, ali da to
neće pogoditi ljude jer je svaki činjebi
(radnik) važan i vrijedan k tome po di-
rektoru čim 20 blazna DEM oodilnje, a to
je potencijal, bez sumnje. Što sve skupje
garantira da će krajnji ishod biti onaj pra-
vi, očetivani.
Dešak optimizma upravo je zapuh-
nuo Šibenik.
U pravo vrijeme baš — u proljetni os-
vit.

o č

NA NIŠANU

NOVAC JE NOVAC, A PAPIR JE PAPIR

Vremena su teška, vremena su ran-
jiva, u to nema sumnje.
I ne samo zbog (sve češćih)
izlazaka tenkova na ulice, i ne
samo zbog istrajnog podržavanja (po-
litičnog) stanja.
Unatoč -periodičnom- dostavljiva-
nju - samo za se i za samo jedna podru-
je, novca je u optjecaju sve manje, pa su
medusobna plaćanja, ne mislim pri tom
samo na ona medurepubličkog tj me-
dudržavnog tipa, gotovo stala.
Ništa čudno što je sistem — robu za
robu — postao prevladavajući oblik pre-
bijanja medusobnih dugovanja.
I dok se većina miri s timom plaća-
nja, robu za robu, kad je u pitanju zatva-
ranje ekstranih obaveza, i bivaju sretni
k tome ako je zatvorenje uopće moguće,
dole je na internom planu situacija po-
nešto izmjenjena. Pa mnogi grintaju,
gundaju i javno prosvjeduju čak, poput
dijela zaposlenih u -Šibenki- kad su is-
koristili mogućnost javljanja preko -Pri-
vatnog okna- Radio Šibenika, na isplaće-
ni OD djetlom u kešu, a dijelom u papiri-
ma (bonovima). Što u -Šibenčinom- slu-
čaju, a to nije, odmah de kažemo, -Ši-
benkin- izum, znači 80:20 u korist keša.
Posve jasno da korisnicima ne stalo
lik gleda toga što je (isplaćeno) keš va-
lik. Dapače, oni smatraju da su oštećeni
jer (čak) 20% vrijednosti plaće moraju
ostaviti isključivo u -Šibenčinom- proda-

vaonicama. Za meso, vače, hranu uopće
i robu široke potrošnje. Marija P kaže:
je da je radim u -Šibenki- ali zašto bi je
sk kupovata u nas kad je na drugim
mjestima jeftiniji. I čega proizlazi da je
ona za bod u neorganiziranom iznosu i da
je ne boli glava odatle poduzeću kad
i tko ce ga na boncu, kad to dio zaposle-
nih već nije voljan ustupiti -Šibenki-
i hoće li, slijedom izražene potrošačke
logike, logike apsurdno bolje kazano,
uopće biti keša i papira na kešu rasno-
vanih? Ili je moguće plaća direktora i os-
talih navedenih iz rukovodstva poduzeća
kešna bonova kao nadomjestak novca?
— Briga me za njih, kaže Pasko M.
umirovljenik po zvanju, nisam im puno vi-
rova prije, a ni sada, ali smilani neki ljudi,
Peri da će neko drugi na nji pariti ako na
pazu sami. To bi isto bilo ke kad bi za-
posleni iz Medicinskog centra sada traži-
li da se kdu liciti ili da sami sebi daju
injekcije negdi drugdje jer se sve bolni-
ke uslug naplaćuju. Umjesto logike da je
u ovom trenutku bolji izum izkav nego
nikakav, mnogi još uvijek traže povr krava
pogače. A mi svi drugi — penzioneri, svi
oni što su na minimumu ili oni što im visi
redno mjesto — čija je to voljaka, a?
Vremena su teška, vremena su ran-
jiva — ne daj, Bože, gorih govornik su sta-
ri.
A sve je moguće i sve može biti,
nada tek postoj.

DOBROVOLJNI DAVAOCI KRV I PLAĆANJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Do zdravlja uz -olakšice

Članom 14 i 15 Odluke
o sudjelovanju osiguranika u troškovima zdrav-
stvene zaštite donesenoj
krajem prošle godine dobro-
voljni davaoci krvi oslobođeni
su participacije u troškovima
zdravstvene zaštite. Davaoci
s više od dvadeset davanja os-
lobodeni su učesća za lijekove,
a više od trideset od učesća za
ortopedika i druge pomagala,
a oni dobrovoljni davaoci koji
su pedeset i više puta dali krv
u ciljelosti su oslobođeni od
učesća u troškovima zdravstve-
ne zaštite. Ukratko svi dobro-
voljni davaoci krvi koji su stekli
spomenute predispozicije ukol-
iko do sada nisu, trebali bi da
odštaju do Općinske organi-
zacije Crvenoga križa gdje će
dobiti potvrdu da su toliko i toli-
ko puta dali krv. U svakom slu-
čaju toliko i toliko je više od
dvadeset, trideset ili pedeset
puta. Na temelju te potvrde nji-
hove će zdravstvene legitimaci-
je (kojima se dokazuje svojstvo
osiguranika Republičkog fonda)
ostaviti ispostave CK i naravno
u njih unijeti podatak da je taj
i taj dobrovoljni davalac oslobo-
đen od plaćanja učesća od tog
i tog. Ovisno o broju davanja

L.M